

Könsstereotyper på menyn - Dagens special: Humor

En semiotisk analys av programmet *Halv åtta hos mig*
ur ett genus- och humor perspektiv

Alva Willander & Amanda Granberg

KK429A Examensarbete HT 2024
Medie- och
Kommunikationsvetenskap
Examinator: Linda Paxling
Handledare: Anne-Sophie Naumann
Konst, Kultur och Kommunikation
(K3)
Malmö Universitet

Abstrakt

- Författare: Alva Willander och Amanda Granberg
- Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap, 15 hp
- Konst, kultur och kommunikation (K3)
- Fakulteten kultur och samhälle
- Malmö Universitet
- Handledare: Anne-Sophie Naumann
- Examinator: Linda Paxling
- Höstterminen 2024

Titel: “Könsstereotyper på menyn - Dagens special: Humor”

En semiotisk analys av programmet *Halv åtta hos mig* ur ett genus- och humor perspektiv.

Studien undersöker tv-programmet *Halv åtta hos mig* (säsong 25) ur ett genus- och humor perspektiv med inriktning på könsroller och stereotyper. Genom en semiotisk analys tolkas visuella och verbala tecken för att utforska hur kvinnor och män representeras, samt om traditionella könsroller upprätthålls eller utmanas.

Resultatet visar att programmet till stor del reproducerar traditionella könsroller, där kvinnor framställs som omsorgsfulla och omhändertagande, medan män representeras som självständiga och auktoritära. Programledarens humoristiska kommentarer förstärker ofta dessa könsstereotyper genom skämt som kopplar kvinnor till familj och mode och män till styrka och teknik. Studien bidrar till en djupare förståelse för samspelet mellan humor och genus i TV och betonar behovet av vidare forskning kring hur könsroller kan utmanas inom TV-underhållning.

Nyckelord: *Genus, genusrepresentation, könsroller, tv-serier, Halv åtta hos mig, semiotisk analys, innehållsanalys, humor*

Abstract

- Author: Alva Willander & Amanda Granberg
- Final Exam Project in Media and Communication Studies
- School of Arts and Communication (K3)
- Faculty of Culture and Society
- Malmö University
- Supervisor: Anne-Sophie Naumann
- Examiner: Linda Paxling
- Autumn 2024

Title: "Gender Stereotypes on the Menu - Today's Special: Humor"

A Semiotic Analysis of the TV Show *Halv åtta hos mig* from a Gender and Humor Perspective.

This study examines the TV show *Halv åtta hos mig* (Season 25) from a gender and humor perspective, focusing on gender roles and stereotypes.. Using a semiotic analysis, the study interprets visual and verbal signs to explore how women and men are represented and whether traditional gender roles are reinforced or challenged.

The findings reveal that the show reproduces traditional gender roles, portraying women as nurturing and caring, while men are represented as independent and authoritative. The host's humor often reinforces these gender stereotypes through jokes linking women to family and fashion and men to strength and technical skills. This study provides a deeper understanding of the interplay between humor and gender in TV and highlights the need for further research on how gender roles can be challenged in television entertainment.

Keywords: *Gender, Gender Representation, gender roles, tv-show, Come Dine With Me, Halv åtta hos mig, semiotic analysis, qualitative analysis, humour*

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	7
2. Problem, syfte och frågeställningar.....	8
2.1 Problemformulering.....	8
2.2 Syfte.....	8
2.3 Frågeställningar.....	8
3. Kontextualisering.....	9
3.1 Humorns roll.....	9
3.2 Produktionen.....	10
4. Tidigare forskning.....	11
4.1 Hur femininitet och maskulinitet framställs i TV-program.....	11
4.2 Från skärm till verklighet.....	12
4.3 Humor - att bevara eller förändra maktstrukturer.....	13
4.4 Humorns olika typer.....	13
4.5 Sammanfattning av forskningsöversikt.....	14
4.6 Forskningsluckor.....	14
5. Teoretiskt perspektiv.....	16
5.1 Genus.....	16
5.2 Maskulinitet och femininitet.....	17
5.3 Stereotyper.....	18
5.4 Humorteorier - Inkongruensteorin och Överlägsenhetsteorin.....	19
5.5 Teorikritik.....	20
6. Metod och material.....	21
6.1 Semiotisk analys.....	21

6.2 Styrkor och svagheter med semiotisk analys.....	22
6.3 Denotation och konnotation.....	22
6.4 Myt.....	23
6.5 Kodschema.....	24
6.6 Material.....	25
6.7 Urval.....	25
6.8 Genomförande.....	26
6.9 Validitet.....	27
6.10 Etisk diskussion.....	27
6.11 Reflektion av material.....	28
7. Resultat och analys.....	29
7.1 Manliga deltagare.....	29
7.1.1 Avsnitt 1: Marcus 01:17-04:12.....	29
7.1.2 Avsnitt 5: Hugo 01:08-04:37.....	30
7.1.3 Avsnitt 8: Arduino 01:46-05:27.....	31
7.1.4 Avsnitt 13: Daniel 01:10-05:20.....	32
7.1.5 Avsnitt 19: Johan 01:24-04:57.....	33
7.2 Kvinnliga deltagare.....	35
7.2.1 Avsnitt 2: Sofia 01:38-06:15.....	35
7.2.2 Avsnitt 3: Lina 02:00-05:39.....	36
7.2.3 Avsnitt 12: Stephanie 01:58-05:36.....	37
7.2.4 Avsnitt 14: Ida 02:14-05:49.....	38
7.2.5 Avsnitt 18: Noélmi 01:50-04:50.....	40
7.3 Sammanfattning av resultat.....	41
7.3.1 Hur representeras kvinnor och män i <i>Halv åtta hos mig</i> med avseende på könsroller och stereotyper?.....	41
7.3.2 På vilket sätt kan humor fungera som ett verktyg i att synliggöra könsroller i <i>Halv åtta hos mig</i> ?.....	43
7.3.3 Hur reproduceras eller utmanas traditionella könsroller i programmet?.....	44

8 Sammanfattning.....	46
9 Slutdiskussion.....	47
9.1 Diskussion av Alva Willander.....	47
9.1.1 Vidare forskning.....	50
9.2 Diskussion av Amanda Granberg.....	51
9.2.1 Vidare forskning.....	53
Referenslista.....	55

1. Inledning

En vardagskväll efter en dag av sysslor är det äntligen dags att slappna av framför TV:n.

Den välbekanta signaturmelodin fyller rummet och markerar starten på *Halv Åtta hos mig*, en trygg vardagsrutin för många. Programmet tar med oss på en resa genom Sveriges städer, där passionerade hobbykockar visar upp sina kulinariska kunskaper. I soffan uppstår en gemenskap, där småpratet om deltagarna och programledarens humoristiska inslag blir lika självklart som svenskarnas fredagstacos. Programmet har sedan år 2008 visats varje vardag, samma tid och kanal utan några större förändringar. Matlagningsprogram fortsätter att vara populära i svensk television, trots att det traditionella tv-tittandet har visat på en nedgång de senaste åren (Godmorgon Världen, 2022).

Långvarigt TV-tittande kan forma vår verklighetsuppfattning, där regelbunden exponering för samma typer av innehåll får tittare att anpassa sina attityder och föreställningar efter det de ser på skärmen (Gerbner et al. 2002 se G.Elasmar, 2018 :38). Denna påverkan är fortsatt relevant i dagens medielandskap, eftersom det innehåll vi konsumerar kan forma våra idéer och våra sociala normer. Med detta som grund är det viktigt att undersöka hur innehållet i dagens populära TV-program kan påverka våra föreställningar om verkligheten.

Vi har därför valt att studera säsong 25 från år 2023 för att få en aktuell bild av hur *Halv åtta hos mig* porträtterar sina deltagare ur ett genusperspektiv, samtidigt som vi undersöker vilken roll humor spelar i framställningen. Analysen baseras på en kvalitativ semiotisk metod, som ger möjlighet att tolka de tecken, symboler och representationer som används i framställningen av deltagarna.

2. Problem, syfte och frågeställningar

2.1 Problemformulering

Att undersöka hur könsroller, stereotyper och sociala normer framställs i programmet *Halv åtta hos mig* är särskilt intressant med tanke på programmets popularitet och dess långvariga närvaro på svenska tablan. Denna exponering kan, som tidigare nämnts, påverka tittarnas uppfattning om verkligheten och förstärka de sociala normer som presenteras (Gerbner et al. 2002). Programmet erbjuder en möjlighet att analysera hur män och kvinnor porträtteras, både som deltagare i programmet och genom de humoristiska inslag som ofta förekommer. Eftersom humor spelar en central roll i programmet väcks frågan om den bidrar till att upprätthålla traditionella könsroller, eller om den istället fungerar som ett verktyg för att utmana etablerade stereotyper och normer. Matlagningsprogram fortsätter att vara en populär genre bland TV-tittare och uppnår konsekvent höga tittarsiffror (Godmorgon Världen, 2022). Med detta som utgångspunkt har vi valt att undersöka genus och humorns roll i *Halv åtta hos mig*, då exponering av innehåll kan spela en betydande roll i att forma hur människor ser på könsroller och vad som anses vara " normalt " i samhället.

2.2 Syfte

Studiens övergripande mål är att genom en kvalitativ semiotisk metod analysera programmet *Halv åtta hos mig* ur ett genusperspektiv. Syftet med studien är att undersöka gestaltningen av könsroller och stereotyper, både i deltagarnas introduktioner och genom humoristiska inslag för att synliggöra budskap och eventuella skillnader i deras framställning.

2.3 Frågeställningar

- Hur representeras kvinnor och män i *Halv åtta hos mig* med avseende på könsroller och stereotyper?
- På vilket sätt kan humor fungera som ett verktyg i att synliggöra könsroller i *Halv åtta hos mig*?
- Hur reproduceras eller utmanas traditionella könsroller i programmet?

3. Kontextualisering

Tv-program är en form av media som har funnits sedan år 1925 och har sedan dess spelat en viktig roll i att leverera nyheter, underhållning, utbildning och reklam till allmänheten (Carsten Ryytty, 2011). *Halv åtta hos mig* är ett exempel på ett underhållningsprogram som ursprungligen producerades i England år 2005 under namnet *Come Dine with Me*, och som har spridits internationellt med framgång (Wikipedia, 2024). I programmet turas fyra deltagare om att laga middag för varandra som sedan bedöms av de övriga deltagarna. Den som får flest poäng vinner ett pris – i den svenska versionen 15.000 kronor. Vad som gör *Halv åtta hos mig* särskilt intressant för denna studie är programledarens humoristiska kommentarer, som genomgående bidrar till programmets underhållande atmosfär. Programledaren i *Halv åtta hos mig* är Morgan Alling, en svensk skådespelare, regissör och manusförfattare (DI Close, u.å.). Han tog över programledarrollen år 2018, tidigare hade den kvinnliga skådespelaren och komikern Pia Johansson haft programledarrollen. Den exekutiva producenten på TV4 Karin Dofs TV4 (2020) uttalar sig:

– Morgan Alling och Halv åtta hos mig är en självklar kombination! Morgan är närvarande, nyfiken och har både värmen och humorn som är helt rätt för Halv åtta hos mig. Det är verkligen suveränt kul att han guidar oss i programmet.

Programmet visas på TV4, ett kommersiellt företag vars värdegrund betonar att de strävar efter att samla Sverige genom att erbjuda underhållning som är tillgänglig för alla (TV4, u.å.). *Halv åtta hos mig* är ett intressant program att analysera när det gäller framställning av könsroller och stereotyper i media, särskilt genom de humoristiska inslagen som programledaren Morgan Alling bidrar med.

3.1 Humorns roll

Satir är en uttrycksform som används för att kritisera eller kommentera samhällsliga fenomen, individer, politik eller mänskligt beteende på ett humoristiskt eller överdrivet sätt (Abrams & Harpham, 2010: 353). Att analysera humorn i *Halv åtta hos mig* kan ge en inblick i hur programmet förhåller sig till de sociala normer som råder i samhället. Lindgren (2009: 92) påpekar att ironi alltmer används i massmediala texter. Ironi kan beskrivas som ett sätt att uttrycka motsatser, där det som sägs inte nödvändigtvis motsvarar det som avses, exempelvis att man säger "det är underbart" men i själva verket menar att det är outhärdligt. Chandler (2002:135) beskriver

också att ironin i talad kommunikation brukar markeras med tonfall eller ansiktsuttryck, men att den ändå är svår att definiera. I massmedial kontext fungerar ironi ofta som ett verktyg för att skapa humor, likaså för att utmana eller kommentera aktuella samhällsfrågor och normer. K. Matwick och K. Matwick (2017: 34) menar att humoristiska inslag i tv-program tilldelar deltagarna specifika identiteter och karaktärer, vilket påverkar hur tittarna uppfattar dem. Programledaren Morgan Allings kommentarer bidrar till en form av envägskommunikation, där humorns roll är central för hur deltagarna framställs och hur tittarna tolkar dem. Eftersom kommunikationen är enkelriktad och kommentarerna spelas in i efterhand, saknar deltagarna själva möjlighet att besvara eller ifrågasätta den identitet som tilldelas dem.

3.2 Produktionen

För att få en bättre förståelse för *Halv åtta hos mig* är det centralt att klargöra dess produktionsprocess. Ett av programmets syften är att besöka olika orter i Sverige för att träffa utåtriktade hobbykockar (TV4, 2024). TV4 väljer därför specifika orter dit personer kan ansöka. Programmets ansökan är öppen för alla över 18 år, och det enda kravet är att deltagarna inte har någon professionell erfarenhet inom matlagning. Inspelningen av programmet genomförs av produktionsbolaget "itv Studios Sweden", som ansvarar över produktioner för flera olika kanaler och program, inklusive TV4 (itv Studios Sweden, 2024). De som vill delta fyller i en ansökan på TV4:s webbplats, där de besvarar frågor om sina intressen, sin personlighet och bifogar både bild och video (TV4, 2024). Urvalet av deltagare görs därefter av produktionsbolaget, som väljer ut kandidater baserat på det material som skickats in. Morgan Alling spelar in sina kommentarer efter själva inspelningen och är vanligtvis inte närvarande på plats. Kommentarererna bygger på ett manus och skapar en illusion av att han är närvarande tillsammans med deltagarna, även om han egentligen inte är det.

4. Tidigare forskning

I detta kapitel kommer vi redovisa ett urval av forskning som tidigare gjorts kopplat till genus och humor. Vi kommer presentera olika exempel och hur dessa kan knytas till vår analys.

4.1 Hur femininitet och maskulinitet framställs i TV-program

Den semiotiska textanalysen "Forbidden fruit or conventional apple pie? A look at *Sex and the City's* reversal of the female gender", undersöker serien *Sex and the City* och hur kvinnor porträtteras i serien (Lorié, 2011). Studien analyserar 200 avsnitt och fokuserar på seriens representation av kvinnor, både visuellt och i handling, i relation till genus. Serien försöker skildra en ny typ av kvinnlig makt och ombytta könsroller, i processen hamnar den dock i motsägelsefulla budskap. Mode är ett stort tema i serien som fungerar som ett uttryck för kvinnornas individuella identitet och status, vilket stärker deras makt och självförtroende. Samtidigt påpekas att denna koppling mellan mode och makt kan bidra till en stereotyp bild av femininitet. En kvinna med ett starkt modeintresse riskerar att associeras till en "typisk kvinna", vars värde endast bedöms genom det yttre attribut. Artikeln belyser även hur serien porträtterar familj och könsroller inom familjekonstellationer, serien följer den klassiska uppdelningen där kvinnor fortfarande förväntas inta en mer vårdande och stödjande roll inom familjen. Studiens resultat visar att *Sex and the City* balanserar mellan traditionella och moderna könsroller, vilket resulterar i en inkonsekvent syn på genus och en tveksam framställning av det kvinnliga könet (Lorié, 2011).

I artikeln "Media and Modern Manhood: Testing Associations Between Media Consumption and Young Men's Acceptance of Traditional Gender Ideologies" (Giaccardi et al., 2016) undersöks sambandet mellan unga mäns mediekonsumtion och deras uppfattningar om manlighet. Forskarna analyserade hur specifika typer av "manlig" media, såsom sport, realityprogram och tv-spel påverkar mäns anpassning till traditionella maskulina ideal. Studien bygger på en innehållsanalys av populära TV-program, som visade att både män och kvinnor ofta porträtteras på ett stereotypiskt sätt. Resultatet visar att män tenderar att framställas som mer aggressiva, mindre familjeorienterade och dominerande. Denna bild av maskulinitet kopplas ofta till hegemonisk maskulinitet, som representerar traditionella och stereotypa drag såsom dominans, aggressivitet, makt och heterosexuell identitet. Studien visar att media regelbundet förstärker denna snäva och traditionella

bild av manlighet, vilket kan ha negativa effekter på mäns självbild. Giaccardi et al. (2016) lyfter fram mediernas centrala roll i att förmedla könsstereotyper. Tidigare forskning har främst fokuserat på kvinnor, men forskarna betonar behovet av att också studera hur mediekonsumtion påverkar mäns syn på könsroller.

Artikeln "Boys don't cry (or kiss or dance): A computational linguistic lens into gendered actions in film" undersöker på vilket sätt TV och film har ett inflytande på hur könsstereotyper skapas eller förstärks (Martinez, et al., 2022). De menar att det ständigt närvarar en tydlig ojämlikhet i hur karaktärer porträtteras i TV och film, särskilt när det gäller karaktärernas antagna kön. Kvinnliga karaktärer framställs ofta i positioner där deras kropp och skönhet ställs i centrum, de är familjeorienterade och syns ofta i tillbakadragna roller. Manliga karaktärer visas vanligtvis i oberoende, auktoritära och i professionella roller. Resultatet understryker hur kvinnorna ses som mindre dominanta, mer känslomässiga, mindre tekniska och mer omvårdande. I kontrast visas manliga karaktärer som självsäkra och undviker svaghet, osäkerhet och känslomässiga utbrott.

4.2 Från skärm till verklighet

En annan studie har analyserat stereotypa könsroller i koreansk TV-reklam och jämfört dessa med resultat från amerikanska, franska och portugisiska studier. Resultatet visade en övergripande likhet mellan länderna, där stereotyper om kön ofta förekommit i reklamfilmer i samtliga länder (Kim & Lowry, 2005). Reklamen visar att kvinnor oftast porträtteras som unga, ogifta eller i traditionella familjeroller som att ta hand om barn, laga mat och göra hushållsarbete. Män, å andra sidan, visas ofta i ledande yrkesroller, som auktoritetsfigurer och får oftast representera produkter som kräver teknisk kunskap. Studien belyser att upprepade bilder i TV-rutan har skapat en form av "mainstreaming effect", som kan ses i "cultivation theory". Gerbner et al. (1994), som citeras i studien, hävdar att TV har förmågan att forma människors syn på världen, inklusive stereotypa synsätt på könsroller i vårt samhälle (Kim & Lowry, 2005). Ytterligare en studie visar att TV-tittande har en bidragande faktor på människors attityder kring könsroller i samhället. En metaanalys av 64 studier visar att TV-tittande fortfarande påverkar våra attityder till könsroller, trots medvetenheten om kvinnors "traditionella" roller har ökat. Resultatet visar att TV fortfarande spelar en roll i att forma könsroller inom den privata sfären (Hermann et al., 2022).

4.3 Humor - att bevara eller förändra maktstrukturer

I studien “Stereotypes, Gender, and Humor in Representations of Coders in Silicon Valley. Review of TV Series Silicon Valley (HBO 2014–2019)”, genomförs en analytisk granskning av TV-serien Silicon Valley. Studien undersöker hur serien använder humor och satir för att synliggöra tech-industrins mansdominerade och exkluderande kultur. Humorn bygger ofta på att överdriva föråldrade attityder, som att förlöjliga inställningen som nedvärderar kvinnors kompetens, samtidigt som inkompetenta män framhävs. Analysen fokuserar på hur dessa stereotypa och narrativa föreställningar påverkar specifikt kvinnor, då serien tenderar att undervärdera kvinnliga karaktärer. Resultatet visar att den genomsyrande satiriska tonen i serien kan bidra till att kvinnor inte väljer vissa yrken, då tidigare forskning visar att stereotypa skildringar kan minska kvinnors motivation att söka sig till teknikbranschen (Little, 2023).

4.4 Humorns olika typer

Studien “Developing a Typology of Humor in Audiovisual Media” syftar till att utveckla en typologi för humor i audiovisuella medier, särskilt inom reklam (Buijzen & Valkenburg, 2004). De fann sju olika humorkategorier: slapstick, clownhumor, överraskning, missförstånd, ironi, satir och parodi. Studien visade att olika typer av humor förekommer i reklam riktad mot olika målgrupper. Däremot fann studien att reklam som är riktad till män ofta innehöll mer skarp humor, som satir och ironi, medan reklam för kvinnor var mer inriktad på oskyldigare humor som clownhumor. Forskarna kunde i sin diskussion placera de olika humorformerna till tre teorier om humor, inkongruensteorin (som förklarar mer oskyldig humor), överlägsenhetsteorin (som förklarar humor där någon är underlägsen) och lättnadsteorin (som förklarar humor genom aggression eller konflikt). Studiens resultat visar att humorns effekt och hur den används i medier kan variera beroende på både målgrupp och typ av humor (Buijzen & Valkenburg, 2004).

Artikeln “Interactional humour and spontaneity in TV documentaries” undersöker hur humor används i TV-produktioner för att skapa en känsla av spontanitet och autentisk interaktion mellan programledare och andra personer i programmet, samt publik (Chovanec, 2017). Artikeln hävdar att programledaren har en central roll i att skapa spontanitet genom att bryta den manusstyrda

strukturen och interagera mer med deltagarna i programmet, ofta via voice-over. Humorn i dokumentärerna som undersöks inkluderar både "icke-humoristiskt skratt" och gemensamma skämt. Artikeln lyfter också fram hur män uttrycker sina identiteter genom humor, där skämten ofta bygger på lekfull aggression, ett beteende som traditionellt förknippas med interaktioner mellan män. Dessutom påpekas att icke-humoristiskt skratt ofta uppstår mellan män i dokumentärerna, som en del av gemensamma aktiviteter utan att det finns en tydlig humoristisk orsak. Detta menar författaren kan vara ett uttryck för manlig sammanhållning och en spegling av maskulina stereotyper.

4.4 Sammanfattning av forskningsöversikt

I detta kapitel sammanfattas tidigare forskning som genom olika metodologiska ansatser, undersöker hur genus, humor och representation framställs i medier - särskilt i TV, film och reklam. Denna forskningsöversikt baseras på artiklar från databasen Libsearch, vilket möjliggör åtkomst till forskning som har genomgått en kvalitetskontroll via "peer review" (Lindstedt, 2017: 175). Forskningen presenterar studier som tillämpar både kvantitativa och kvalitativa metoder, såsom innehållsanalys och semiotiska textanalyser. Samtliga artiklar har genererat varierande resultat, även om vissa resultat är mer eniga.

De flesta studier belyser hur femininitet ofta kopplas till familjeroller och omhändertagande, medan maskulinitet associeras med auktoritet och oberoende. Forskning om humor visar att den kan förstärka stereotyper men också utmana normer och maktstrukturer. Humorns dubbla funktion gör den relevant för vår analys av *Halv åtta hos mig*, där vi undersöker hur genus och humor samspelar i representationen av kvinnor och män. Forskningen kommer ligga till grund för vårt arbete, där vi vidare ska undersöka hur dessa aspekter framställs och representeras i programmet *Halv åtta hos mig*.

4.5 Forskningsluckor

Utifrån tidigare forskning, framträder tydliga forskningsluckor när det gäller representation av kön i mer vardagliga och avdramatiserade program som *Halv åtta hos mig*. Existerande studier tenderar att fokusera på genrer som reality-tv, reklam och filmer där överdrivna och tydligt framträdande

representationer av femininitet och maskulinitet närvarar. Exempelvis i studien om *Sex and the City* (Lorié, 2011). Detta gäller även humorforskning kopplad till genus i tv-program, där studien om *Silicon Valley* (Little, 2023) främst fokuserar på överdrivna representationer. Vidare framträder en avsaknad av forskning kring könsrepresentation i matlagningsprogram, där normer ofta framställs diskret. Slutligen saknas det en geografisk bredd i forskningen där svenska och nordiska program är underrepresenterade. Detta är särskilt intressant eftersom nordiska länder ofta rankas högt i jämställdhetsindex, vilket kan påverka hur könsroller framställs i media (NIKK, 2024). Att undersöka hur genus och humor samverkar i svenska underhållningsprogram som *Halv åtta hos mig* skulle därmed kunna bidra med en ny dimension till forskningsfältet.

5. Teoretiskt perspektiv

I detta avsnitt presenteras olika teorier om genus och humor för att belysa syftet och besvara frågeställningarna. Avsnittet delas upp i fyra teman: genus, maskulinitet och femininitet, stereotyper samt humorteorier.

5.1 Genus

Enligt många genusforskare avser *genus* de sociala och kulturella konstruktioner som formar samhällets förståelse och idéer om femininitet och maskulinitet (Fagerström & Nilsson, 2018: 7). Därav är mediernas representation av kvinnor och män en viktig faktor i hur dessa sociala och kulturella konstruktioner upprätthålls och förstärks (Kleberg, 2006: 7)

Yvonne Hirdman (1988: 51) menar att begreppet genus kan appliceras i ett genussystem, då det är en form av ordningsstruktur av kön. Hon beskriver ordningsstrukturen som dynamisk, som en samling av fenomen, förväntningar och föreställningar, vilka genom sina inbördes relationer skapar mönster och regelbundenheter. Denna systematiska struktur belyser och problematiserar hur genus fungerar som en organiserande kraft i samhället. Den grundläggande ordningen av människor i genusaspekten är grunden för andra sociala strukturer. Genusordningen påverkar det sociala, ekonomiska och politiska systemet. Ordningen kan förstås genom två huvudsakliga principer. *Dikotomin*, man ska hålla isär manligt och kvinnligt, de ska inte blandas. *Hierarkin*, där mannen anses vara normen, det vill säga att män är normen för vad som anses vara " normalt". Hirdman (1988: 54) förklarar vidare om genuskontraktet som är en idé om att varje samhälls- och tidsperiod har ett slags osynligt "avtal" mellan könen.

Judith Butlers (2006: 185) teori om *performativitet* beskriver kön som något man inte "är", utan något man "gör" genom upprepade handlingar, gester och uttryck. Butler menar att dessa handlingar skapar illusionen av en stabil könsidentitet, men att de egentligen är sociala konstruktioner som upprätthålls genom normer och regler. Det beskrivs vidare att kön är en diskursiv konstruktion som hela tiden omformas genom socialt "godkända" handlingar och uttryck. Vi tar in samhällets normer kring vad det innebär att vara kvinna eller man och återskapar

sedan dessa beteendemönster. Butler (2006: 186) utmanar också idén om att det skulle finnas en inneboende kärna av maskulinitet eller femininitet, en form av essens. Denna syn på kön som performativ innebär att kön är en dynamisk och ständigt föränderlig konstruktion, som kan brytas ner och omformas.

5.2 Maskulinitet och femininitet

Freud konstaterade att termerna "maskulin" och "feminin" hör till de mest förvirrade begrepp som uppträder inom vetenskapen (Connell, 2008: 29). Raewyn Connell fördjupar genusforskningen genom att analysera maskulinitet. Hon beskriver att maskulinitet inte är en biologiskt given egenskap. Det är något som skapas och formas genom handlingar och kroppsliga uttryck, såsom hållning, rörelsemönster, kroppsform och sexuella praktiker. Connell definierar hegemonisk maskulinitet som ett ideal som män förhåller sig till, även om få faktiskt lever upp till det. Trots detta gynnas många män av det patriarkala system som hegemonin skapar, där män överordnas kvinnor (Connell, 2008: 119). Begreppet hegemoni, enligt Antonio Gramscis analys av klassrelationer, beskriver hur en grupp bibehåller dominans genom kulturella och sociala normer. På samma sätt fungerar hegemonisk maskulinitet som ett ledande ideal för hur män "bör" vara, även om detta ideal förändras över tid och kan ifrågasättas. I det västerländska samhället har hegemonisk maskulinitet ofta förknippats med attribut som heterosexualitet, självsäkerhet, självständighet, fysisk styrka, framgång och karisma (Connell, 2008: 115). En central aspekt av Connells teori är att hegemonisk maskulinitet är en föränderlig och tillfällig konstruktion som kan utmanas och omförhandlas. Den fungerar inte som en statisk karaktärstyp utan som ett dynamiskt mönster av genusrelationer som speglar samhällets maktstrukturer. Connell belyser också att hegemonin inte endast påverkar män utan också bidrar till att upprätthålla en könsordning som påverkar kvinnor och andra marginaliserade grupper (Connell, 2008: 119).

En annan genusforskare, Simone de Beauvoir har fokuserat mer på femininitet i hennes bok *"Det andra könet"*. Historiskt sett har kvinnor definierats i relation till män snarare än som självständiga subjekt. Män har fungerat som normen och det universella subjektet, medan kvinnor har reducerats till att vara "den Andre," vilket inneburit att de framställs som motsatsen till det manliga subjektet (Beauvoir, 1995: 12-13). Till skillnad från andra förtryckta grupper, såsom slavar eller

koloniserade folk, utgör kvinnor inte en minoritet, de utgör halva mänskligheten. Trots detta har kvinnor berövats subjektstatus till följd av kulturella och historiska strukturer som har upprätthållit deras underordning (Beauvoir, 1995: 14). Beauvoir menar att kvinnor genom uppfostran, utbildning och socialisering lär sig att uppfylla samhällets förväntningar på vad det innebär att vara kvinna. Detta innebär exempelvis att vara passiv, omhändertagande, känslös och beroende av mannen. Dessa egenskaper tillskrivs kvinnor som en del av deras könsroll, snarare än att vara medfödda eller naturliga (Beauvoir, 1995: 28).

5.3 Stereotyper

Sociologen Stuart Hall (1997) framhåller att stereotyper spelar en central roll i upprätthållandet av maktstrukturer och sociala hierarkier. Han hänvisar till Richard Dyer, som argumenterar att förståelsen av begreppet "typer" är avgörande för att analysera stereotyper. Dyer förklarar att vi som människor strukturerar vår förståelse av världen genom att kategorisera individer och objekt i olika fack. Exempelvis kan vi tillskriva roller som "mamma," "barn," "arbetskollega" eller "pensionär," för att sedan placera dessa roller i bredare kategorier baserade på faktorer som klass, kön, ålder och nationalitet. Samtidigt tenderar vi att tillskriva dessa roller specifika personliga egenskaper.

Stereotyper skapas därav genom en process där skillnader mellan grupper förstärks och förenklas för att upprätthålla sociala ordningar. Stuart Hall (1997) beskriver hur denna process bygger på en kombination av fixering och överdrift, där individer reduceras till några få egenskaper som framställs som representativa för hela gruppen. Enligt Hall fungerar stereotyper ofta genom binära motsatser, där exempelvis grupper framställs som "civiliserade" kontra "ociviliserade," eller "manliga" kontra "kvinnlige." Dessa motsatsspar används för att skapa tydliga gränser mellan "vi," de som anses tillhöra normen, och "de andra," som marginaliseras och framställs som avvikande. Genom att låsa en individ till en specifik roll – exempelvis som "stark man" eller "omsorgsfull kvinna" – suddas komplexiteten och de många dimensionerna av deras identitet ut. Vidare lyfter Hall fram att stereotyper är begränsade normer. De beskriver inte bara hur grupper förväntas vara, utan de skapar också förväntningar och begränsar individer till dessa föreställningar.

5.4 Humorteorier - Inkongruensteorin och Överlägsenhetsteorin

En framträdande teori inom humor är inkongruensteorin (Martin, 2006: 64). Denna teori betonar att perceptionen av inkongruens är avgörande för att något ska uppfattas som roligt, ett skämt bör vara oväntat, udda, märkligt eller skilja sig från det vi normalt förväntar oss. Idén om inkongruens som grunden för humor har föreslagits av flera filosofer och teoretiker under de senaste 250 åren. Humor uppstår alltså när en ”mismatch” eller en krock sker mellan våra sinnesintryck av något och vår abstrakta kunskap eller föreställning om saken.

Överlägsenhetsteorin, som framförs av Gruner (1997), bygger på idén att humor ofta uppstår när vi skrattar åt andra, särskilt när någon misslyckas, gör bort sig eller förlöjligas, eller åt oss själva för att känna oss överlägsna (se Martin, 2006: 46). Enligt teorin kan humor ha en aggressiv grund, där man skämtar på andras bekostnad, för att känna sig bättre än dem. Teorin innebär att humor inte alltid är oskyldigt eller utan aggression, men att aggressionen i humor inte ska tas på allvar – den är snarare lekfull. Gruner (1997) menar att om vi försöker att utesluta aggressiva inslag från humor, skulle vi i princip eliminera humor helt (se Martin, 2006: 47).

Enligt inkongruensteorin förbisågs överlägsenhetsteorin. Suls (1977) och andra teoretiker är dock tveksamma till om den helt kan ignoreras. Suls hävdar att de inslag i skämt som ofta uppfattas som aggressiva eller nedvärderande egentligen inte är aggressiva utan snarare ett sätt att tillhandahålla den information som behövs för att inkongruensen ska lösas (se Martin, 2006: 66).

Både överlägsenhetsteorin och inkongruensteorin kan tillämpas på samma humoristiska situation för att förklara de olika mekanismer som ligger till grund för humor. Ett exempel kan vara en individ som halkar på ett bananskal. Från ett inkongruensperspektiv uppstår humor genom den oväntade och motsägelsefulla händelsen, där en förutsägbar situation bryts av en plötslig och absurd händelse. Samtidigt kan skrattet förklaras genom överlägsenhetsteorin, där åskådaren känner en känsla av överlägsenhet gentemot den som gör bort sig. Här samverkar de två teorierna för att skapa humor, genom att både det oväntade och känslan av att vara överlägsen, bidrar de till skrattupplevelsen.

5.5 Teorikritik

Teorier om genus kan både vara kulturellt och historiskt bundna. Exempelvis Judith Butlers teori (2006:185) om performativt, beskriver kön som något som "görs" i den sociala konstruktionen. Butler menar att det inte finns något förutbestämt kön, utan vi gör vårt kön genom språk och handlingar. Detta kan i vissa fall bli problematiskt då teorin inte erkänner de biologiska och materiella faktorer som också påverkar kön. Hennes teori kan också vara mindre tillämpbar i länder och samhällen där könsroller är strikt definierade och inte har möjlighet att se kön som performativa. Hirdman (1988) och Butlers (2006) teorier kan även kritiserats för att inte i tillräcklig utsträckning beakta intersektionalitet, alltså dimensionerna av identitet som ras, klass och sexualitet. Trots kritiken kring teoriernas brist på intersektionellt perspektiv, ger de en stark grund för att förstå kön som något dynamiskt, som vi både uttrycker och återskapas genom våra handlingar och kommunikativa handlingar. I vår studie, där vi undersöker hur kön gestaltas i TV, kan Butlers teori användas för att visa på hur könsroller inte är fasta utan formas och omformas beroende på hur de framställs. Hirdmans perspektiv på kön som en maktrelation mellan det feminina och det maskulina ger oss också möjlighet att förstå hur normer inte bara skapas utan också upprätthålls genom dessa förhållanden.

Inkongruensteorin (Martin, 2006: 64) kan kritiserats för att förenkla och generalisera människors uppfattning om humor. Enligt teorin uppstår humor när en krock sker mellan våra sinnesintryck och vår abstrakta kunskap eller föreställning om något, men denna förklaring kan uppfattas som begränsad. Teorin tar inte hänsyn till den mångfald av humoristiska uttryck som inte nödvändigtvis bygger på inkongruens, såsom humor som baseras på timing, känslomässiga kopplingar eller samhällseliga normer.

Några av de teorier som använts kan också beskrivas som föråldrade, särskilt då de är formulerade under slutet av 1900-talet och därmed inte alltid kan spegla dagens sociala och kulturella kontext. Vi anser dock att de fortfarande är relevanta för vår studie, då de erbjuder en viktig grundläggande syn på ämne som genus och humor.

6. Metod och material

Detta kapitel motiverar och redogör de metoder och material som används för att analysera *Halv åtta hos mig*. Kvalitativ innehållsanalys och semiotisk analys har valts för att undersöka genus och humor i programmet, då dessa metoder fångar både visuella och språkliga element. Innehållsanalysen identifierar återkommande teman och mönster, medan semiotiken ger en djupare tolkning av tecken och symboler. Materialet består av 10 avsnitt från säsong 25 av *Halv åtta hos mig*, där vi analyserar scener som innehåller humoristiska inslag och potentiella representationer av könsstereotyper. Slutligen reflekteras det över relevanta metodologiska aspekter.

6.1 Semiotisk analys

En semiotisk analys är en del av en kvalitativ metod där man bryter ner och kategoriserar delar av innehållet för att enklare kunna besvara de frågeställningar man har. Metoden är särskilt användbar för att identifiera mönster och teman i omfattande material, exempelvis en TV-serie (Boréus & Kohl, 2018: 52). En kvalitativ metod utgör en specifik ansats där innehåll i texter, bilder eller annat kommunikationsmaterial analyseras med fokus på tolkning. Metoden syftar till att identifiera teman, mönster och meningsbärande enheter för att bidra till en djupare förståelse av de bakomliggande betydelseerna och den kontext som omger materialet (Boréus & Kohl, 2018: 50).

När man analyserar en text utifrån den semiotiska metoden är det viktigt att man vet vad som kännetecknar en semiotisk analys. Det huvudsakliga begreppet att känna till är *tecken*, som är semiotikens vetenskap i mänsklig kommunikation. Charles Sanders Peirce och Ferdinand de Saussure lade grunden för begreppet semiologi/semiotik (Bergström & Boréus, 2018: 20). För att kunna genomföra en analys måste vi klargöra vad ett tecken innebär, ett tecken kan sägas vara någonting som står för något annat - alltså någonting som skapar mening och är av betydelse. Ferdinand De Saussure betonar faktumet att ett *tecken* är en dubbel storhet som är resultatet av när ett begrepp (*signifié*) och en ljudföreställning (*signifiant*) sammankopplas. Han menar att begreppet är den mentala representationen av en idé eller en sak, medan ljudföreställningen är det konkreta ljudet av tecknet. Kopplingen mellan begreppet och ljudföreställningen är godtycklig, det vill säga

att det inte finns någon naturlig koppling mellan dem. Det är genom konvention eller överenskommelse inom en kultur eller ett samhälle som ett visst ljud associeras med ett visst begrepp (Bergström & Boréus, 2018: 21). En viktig aspekt av Saussures teori är att de tillsammans bildar tecknet, en förändring i antingen signifiant eller signifié kan ha en stor inverkan på betydelsen av tecknet (Lindgren, 2009: 63-64). Detta innebär att tecken inte kan ses som isolerade enheter utan att de alltid måste ses i relation till andra tecken och den kontext de används i.

6.2 Styrkor och svagheter med semiotisk analys

Chandler menar att semiotisk analys är värdefull eftersom den erbjuder kraftfulla verktyg för att förstå och analysera hur mening skapas och kommuniceras genom tecken och symboler. Genom semiotik kan vi få en djupare insikt i de underliggande strukturer som styr hur tecken används och tolkas i olika kulturella och sociala sammanhang. Det gör det möjligt att avslöja och förstå de osynliga mekanismer som påverkar hur vi tolkar medier och texter, samt hur normer, värderingar och ideologier återspeglas i kommunikationen. Semiotik ger en metod för att se bortom ytan och förstå de komplexa och ofta dolda betydelser som formar våra uppfattningar om världen (Chandler, 2002).

Samtidigt påpekar Chandler att semiotisk analys kan vara komplex och kräver en noggrann tolkning av tecknets kontext och kulturella sammanhang. En central utmaning ligger i att tecken i visuella medier är svårare att identifiera och tolka än i texter. Eftersom texter följer etablerade konventioner, såsom läsriktning och grammatiska regler, som styr hur vi tolkar information. Visuella medier saknar motsvarande systematiska regler, vilket gör att analysen av visuella tecken ofta blir mer subjektiv och beroende av den enskilda betraktarens tolkning. Dessutom påpekar Chandler att en semiotisk analys ibland kritiserats för att vara alltför teoretisk och abstrakt, vilket gör det svårt att applicera resultaten på ett praktiskt sätt (Chandler, 2002: 213).

6.3 Denotation och konnotation

Det finns ytterligare två begrepp som grundar semiotiken och som delar upp ett tecken i två betydelsenivåer, denotation och konnotation. Denotation beskriver de stabila och bokstavliga

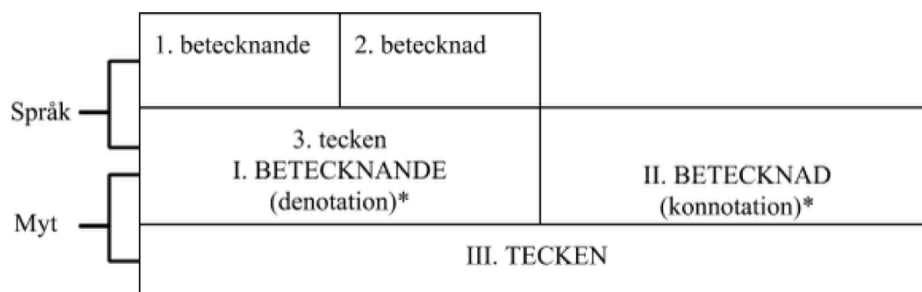
betydelse hos termer, inklusive visuella element som bilder, ljus och objekt, samt andra former av kommunikation. Det handlar om den direkta och stabila betydelsen som ett tecken förmedlar (Berger, 1999:80). Konnotation däremot beskriver de kulturella, historiska, symboliska och emotionella betydelser som associeras med en term, en bild, en gestaltning i en text eller själva texten som helhet. Med andra ord syftar konnotation till de idéer och värderingar som termen "antyder" utöver sin bokstavliga betydelse. Ett förtydligande exempel är karaktären James Bond. Ur ett denotativt perspektiv är han en superhjälte i flera populära agentfilmer. Konnotationerna kring James Bond innefattar dock idéer som sexism, rasism och kalla kriget (Berger, 1999: 79).

6.4 Myt

Ett relaterat begrepp till denotation och konnotation är *myten*. Enligt Roland Barthes är myten den tredje nivån av den konnotativa betydelsen och blir en del av ett större ideologiskt system (cit.Barthes: 1977 se Chandler: 2021). Det myten gör är att ta ett kulturellt eller historiskt fenomen och framställa det som oföränderligt, utan att beakta att det är socialt och historiskt betingat (Fiske 1997). Chandler (2002: 15) refererar till Lévi Strauss, som argumenterar för att myter spelar en central roll i berättelser som är strukturerade av underliggande kulturella regler. Strauss hävdar att bakom den till synes heterogena samlingen av myter finns en homogen struktur.

För att förstå den egentliga meningen i enskilda myter måste vi först behärska de mönster som återfinns i dessa. Även myterna fungerar som ett språk då de är sammansatta av en uppsättning betydelsebärande byggstenar (tecken) som endast blir meningsfulla om de kombineras på ett visst sätt. Vidare hävdar Lévi-Strauss att myter är strukturerade kring binära motsatspar, där mening skapas genom att kategorisera världen i ömsesidigt uteslutande kategorier. Exempel på sådana motsatspar kan vara man/kvinna, bra/dåligt, vi/de, fint/fult etc. Vi kan exempelvis inte förstå vad som anses vara "dåligt" utan en föreställning om vad som är "bra". På samma sätt definieras vad som betraktas som kvinnligt genom dess relation till det som uppfattas som manligt (Chandler, 2002: 15). Enligt Barthes (1977) så menas mytbildning vara en kulturell form som är byggd på dikotomier, exempelvis mellan natur och kultur. Det han menar i praktiken är att man kan komma fram till en viss mytbildning efter man har gjort en noggrann analys och hittat konnotationerna i texten (se Bengtsson m fl, 2017: 141).

Den nedan presenterade figuren illustrerar hur myten kan fungera som ett strukturellt verktyg för att förstå och tolka kulturella och ideologiska betydelser.

(Barthes, 1970, s.211)

6.5 Kodschema

För att systematiskt och effektivt identifiera teman eller symboler i avsnitt kan ett kodschema användas som analysverktyg. Ett kodschema specificerar vilka aspekter av materialet som ska noteras och ger en detaljerad riktlinje för vilka observationer som ska göras i de analyserade texterna. För att skapa ett välfungerande kodschema är det avgörande att först ha en övergripande förståelse för materialets innehåll och budskap. Att initialt granska materialet ger en fördjupad inblick, vilket underlättar och förbättrar processen att utveckla ett genomarbetat kodschema (Boréus & Kohl, 2018: 58). Vi valde därför att först titta på avsnitten innan vi utarbetade schemat.

Med utgångspunkt i studiens syfte och forskningsfrågor har vi utvecklat ett kodschema som grundas på de teoretiska perspektiv och den forskningsöversikt som behandlar genus och humor. Detta förhållningssätt är i enlighet med Lindstedt (2017: 216), som framhåller vikten av att använda relevant teori och forskning i en sådan analys. Kodschemat har strukturerats i en tabell för att möjliggöra en fördjupad undersökning av maskulinitet, kvinnlighet och humoristiska kommentarer. Genom denna metodik blir det enklare att identifiera teman och mönster i programmet som bidrar till att besvara våra forskningsfrågor och syfte.

Nedan följer en presentation av hur vi har utformat vårt kodschema som ett exempel:

AVSNITT	KÖNSROLLER & STEREOTYPER	Humor och kommentarer som verktyg:
1. Man: Marcus	<p>Maskulint =auktoritet, teknisk, aggressivitet, styrka, oberoende</p> <p>Kvinnligt = Vårdande/omhändertagande, mode/skönhet, beroende</p> <p>Auktoritet: Tatuerad, stor. Svarta kläder. Försäljningschef - Bilförsäljare.</p>	<p>D=deltagare M=Morgan.</p> <p>D: I min sons rum, där vi spelar spel. M: “Har du något favoritspel?” “Hur fungerar det knasiga bilspelet?”</p>

6.6 Material

Denna studie undersöker deltagarnas introduktioner i programmet *Halv åtta hos mig*, baserat på avsnitten från säsong 25 (2023). Av de 20 avsnitten i säsongen har 10 valts ut för en djupare analys. Vi kommer att använda en semiotisk analys för att undersöka hur kvinnliga och manliga deltagare representeras i dessa sekvenser och hur humorn bidrar till att förstärka eller utmana könsrollerna. Analysen fokuserar på specifika scener som inkluderar både visuella och verbala uttryck som kan belysa könsstereotyper och humoristiska element.

6.7 Urval

Enligt Inger Lindstedt (2017: 113) finns det två centrala aspekter att beakta vid urvalet av material. För det första bör urvalet möjliggöra ett svar på problemformuleringen, syftet och de forskningsfrågor som ställs. För det andra bör mängden material vara sådan att det är realistiskt att hinna bearbeta och analysera inom tidsramen för studien. Med dessa riktlinjer i åtanke valde vi att avgränsa vårt material för att fokusera på de scener som på ett relevant sätt kunde belysa våra forskningsfrågor och som samtidigt var möjliga att analysera inom den givna tidsramen.

Materialet vi först studerade var de 20 avsnitt som den aktuella säsongen innefattade, varje avsnitt har en speltid på cirka 23 minuter. Vi konstaterade då att det var introduktionerna av varje deltagare som hade en betydande roll i att besvara våra forskningsfrågor. Detta eftersom övriga delar av avsnittet främst ägnas åt deltagarnas matlagning och värdskap för gästerna, med fokus på själva matlagningen och det sociala samspelet vid middagen. Även om dessa segment innehöll humoristiska inslag, bidrog de i mindre grad till att belysa de könsroller och stereotyper som vi avsåg att undersöka. Introduktionerna, däremot, erbjuder en mer omfattande inblick i deltagarnas personligheter, vardagsliv och hur dessa representeras i relation till kön och humor, vilket gör dem centrala för vår analys. Introduktionerna av deltagarna sträcker sig över cirka 5-6 minuter.

Därefter utformade vi ett kodschema med olika teman för att noggrant analysera deltagarnas introduktioner. Inledningsvis inkluderades teman som kameravinklar och ljud, men dessa exkluderades då de bedömdes vara relativt neutrala och därmed inte tillföra någon betydelse till analysen. Vi beslutade även att avgränsa materialet från 20 avsnitt till 10, varav fem av dem fokuserar på män och fem på kvinnor. Detta beslut grundades både på tidsbegränsningar, som gjorde det omöjligt att genomföra en fullständig analys av alla avsnitt, men också av behovet att fokusera på de mest relevanta scenerna för att besvara våra forskningsfrågor. De 20 avsnitt som initialt analyserades visade liknande resultat som de 10 utvalda, men det slutgiltiga urvalet inkluderar de avsnitt som tydligast illustrerar könsroller och den humoristiska betydelsen i programmet.

6.8 Genomförande

Analysen genomfördes i en ostörd miljö för att säkerställa både fokus och objektivitet. Arbetsuppgifterna fördelades initialt genom att en av oss analyserade den visuella representationen av deltagarna, medan den andra fokuserade på att granska kommentarer, dialoger och beskrivningar. För att stärka studiens validitet bytte vi därefter arbetsuppgifter och analyserade varandras områden. Under hela processen dokumenterades framträdande citat samt exakta tidsmarkeringar för att möjliggöra återkoppling till specifika sekvenser vid behov. Efter varje avsnitt diskuterades våra observationer gemensamt i syfte att identifiera övergripande teman och mönster.

Som framgår av urvalsavsnittet innehöll det ursprungliga kodschemat kategorier som kameravinklar och musik, men dessa exkluderades då de bedömdes vara irrelevanta för studiens syfte. Det slutgiltiga kodschemat strukturerades istället kring teman som könsroller, stereotyper och humoristiska kommentarer. Efter att ha fastställt kodschemat och urvalet av representativa scener genomfördes en ytterligare genomgång av materialet för att säkerställa noggrannhet och enhetlighet i analysen.

6.9 Validitet

Validitet handlar om att upptäcka systematiska fel i en mätning eller undersökning. Det innebär att sådana fel kan ha uppstått under processen, exempelvis genom att en olämplig metod valts eller att metoden använts på ett felaktigt sätt. Dessa fel kan inträffa i vilken fas som helst av undersökningen och påverka resultatens pålitlighet. Validitet beskriver således om hur noggrant genomförd och metodiskt korrekt en undersökning är, samt i vilken grad den faktiskt speglar det ämne det avser att undersöka (Lindstedt, 2018). För att stärka trovärdigheten i vår studie har vi eftersträvat generaliserbarhet genom att koppla våra resultat till både våra teoretiska utgångspunkter och tidigare forskning. På så sätt har vi placerat vår analys i ett bredare sammanhang och visat hur våra observationer relaterar till existerande kunskap inom området. Enligt Lindstedt (2018: 168) stärker detta validiteten i studien.

6.10 Etisk diskussion

Forskningsetik är en grundläggande del av en forskningsstudie, särskilt när människor är involverade. Det innefattar en rad etiska regler, som att forskare ska vara sanningsenliga i sin forskning, undvika att stjäla andras resultat och bedriva sitt arbete utan att orsaka skada på människor, djur eller miljö (Lindstedt, 2018: 50). Eftersom vår semiotiska analys avser ett tv-program som sänds på TV4, har deltagarna redan gett sitt samtycke till att medverka offentligt. Detta innebär att vi inte behöver fördjupa oss i etiska överväganden kopplade till exempelvis samtyckeskravet eller konfidentialitetskravet, då analysen inte involverar individer som kräver särskilt skydd i samband med deras medverkan. Vi har däremot medvetet valt att inte inkludera några bilder på deltagarna i denna studie, i syfte att undvika att bidra till en potentiellt orättvis eller

förenklad framställning av dem. Vår analys riktar sig istället mot produktionens val, inklusive hur deltagarna framställs och vilka narrativ som förstärks genom programmets struktur. På så sätt är det produktionens ansvar och presentation vi analyserar, inte deltagarnas personliga intentioner eller agerande.

6.11 Reflektion av metodval

Den kvalitativa metoden, i kombination med den semiotiska analysen, gav oss möjlighet att identifiera både explicita och subtila representationer av kön och humor. Detta tillvägagångssätt gjorde det möjligt för oss att upptäcka underliggande betydelser och kulturella koder som inte hade framträtt vid en kvantitativ analys. Vi hade dock kunnat använda en kombination av kvantitativ innehållsanalys och kvalitativ analys för att få en mer heltäckande bild. Detta hade exempelvis kunnat innebära att kvantifiera förekomsten av ordet "mamma" i texten och sedan komplettera med en kvalitativ tolkning av hur detta ord används i sitt sammanhang och vilka meningsbärande tecken det bidrar till (Lindstedt, 2009: 96). På grund av tidsbegränsningen har vi valt att hålla oss till en metod. Fördelen med att använda semiotisk analys i vår studie var att vi genom det kategoriserade kodschemat kunde identifiera mönster och tecken i materialet, vilka vi sedan kunde analysera djupare utifrån deras meningsbärande betydelse. Detta möjliggjorde en nyanserad tolkning av genusrepresentationer och humorns funktion i programmet. En utmaning med metoden är att det kan vara svårt att upprätthålla fullständig objektivitet. Eftersom vårt syfte och våra frågeställningar redan från början riktar fokus mot specifika aspekter, finns en risk att analysen därmed vinklas för vårt syfte. Chandler (2002: 213) belyser dessutom att detta är en förekommande utmaning vid semiotisk analys.

7. Resultat och analys

I detta avsnitt presenteras och analyseras det insamlade materialet med utgångspunkt i de teoretiska perspektiv och den tidigare forskning som tidigare har redogjorts för. Avsnittet inleds med en presentation av de fem manliga deltagarna, följt av en presentation av de fem kvinnliga deltagarna. De olika deltagarna har valts ut baserat på deras relevans för studiens syften och frågeställningar. Därefter följer en fördjupad analys av empirin, där teorierna relateras till det insamlade materialet för att belysa centrala teman och eventuella mönster.

7.1 Manliga deltagare

7.1.1 Avsnitt 1: Marcus 01:17- 04:12

Avsnittet inleds med att visa Marcus sittande på en sten med solglasögon och händerna i fickan. De återgår sedan med att visa hans jobb, vilket är bilförsäljare. De filmar flera sportbilar från alla olika vinklar, Marcus visas i bild tillsammans med en sportbil, där står han även med händerna i fickorna (01:23). De åker sedan ut på en tur med en av sportbilarna, kör ut mot skogen och filmar sedan när han går med solglasögon i slowmotion (02:28). Vidare visar de Marcus lägenhet där han förklarar att han bor tillsammans med sina barn och fru. De går direkt in till sonens rum där Marcus berättar att han gillar att spela spel med sin son. Morgan och Marcus gör även en bana ute i vardagsrummet där Marcus demonstrerar den radiostyrda bilen.

Konnotation

Bilden på Marcus sittandes själv på en sten, med solglasögon och händerna i fickorna, associeras med självsäkerhet och karisma. Detta överensstämmer med Connells (2008: 115) beskrivning av maskulina ideal och ligger i linje med hur män "bör" vara. Det förstärker även en känsla av hårdhet och oberoende. Hans yrke som bilförsäljare av exklusiva sportbilar framhäver en känsla av status, framgång och auktoritet. Marcus intresse för TV-spel och radiostyrda bilar förstärker en teknisk aspekt av hans personlighet. Dessa olika attribut är något som även Martinez et al. (2022) tar upp i sitt resultat som typiskt maskulina framställningar.

7.1.2 Avsnitt 5: Hugo 01:08-04:37

Avsnittet inleds med att Hugo promenerar, följt av scener från hans arbetsplats på en mekanisk verkstad. Här framställs hans arbete genom bilder av honom som svetsar och sågar, med smutsiga händer. Han demonstrerar även hur en slang monteras. Därefter flyttas fokus till Hugos hem, som är under renovering. Kameran fångar olika delar av inredningen, medan Morgan skämtsamt kommenterar detaljer som flipperspel, en svart jordglob och industrilampor med orden: "Ungkarlslya?". (3:29). Avsnittet avslutas med att ett av Hugos intressen visas upp, vilket är lego. Kameran fångar flera av hans legobyggen, och Morgan reagerar med "Åhhh, bygger du lego?" Hugo svarar skrattande "Man har ju växt ifrån duplot," vilket leder till Morgans humoristiska replik "Vad skrattar du åt? Vänta, har du snackat med min fru? Jag slutade med det för flera veckor sen" (4:20).

Konnotation

Hugos arbete i en mekanisk verkstad, där han svetsar, sågar och arbetar med smutsiga händer, förstärker bilden av honom som en fysisk, tekniskt kunnig och praktiskt lagd person vilket kan påvisa vara typiskt manliga drag (Martinez, et al., :2022). Hans framställning som "den starke mannen" reflekterar de stereotypa drag som ofta associeras med män i mediala framställningar (Hall, 1997). I hemmet förstärks en ungtkarlsliknande identitet genom detaljer som flippermaskinen, industrilampor och svart jordglob. Morgans kommentar om ungtkarlslya bidrar humoristiskt till denna framställning.

Kommentarerna om Hugos lego och att han har växt ifrån duplot speglar en bild om självdistans. Morgans kommentar "Vad skrattar du åt? Vänta, har du snackat med min fru? Jag slutade med det för flera veckor sen" (Avsnitt 5, 4:20) kan tolkas som ett humoristiskt försök att nedvärdera Hugos hobby genom ironi, en strategi som ofta förekommer inom humor kopplat till män (Buijzen & Valkenburg, 2004). Kommentaren kan antyda att legobyggande inte är en aktivitet som associeras med vuxen manlighet.

7.1.3 Avsnitt 8: Arduino 01:46-05:27

Avsnittet inleds med att Arduino visas i skogen tillsammans med sin dotter. Hon sitter på hans axlar medan de samlar pinnar. Han sitter på huk bredvid dottern, och tillsammans visar de upp sina fynd och skrattar. När de sedan återvänder hem visas Arduino spela rockmusik för att väcka familjen. Klädd i en rocktröja, filmas han medan han spelar gitarr och sträcker ut tungan. Arduino beskriver hur spelandet av black metal fungerar som en avkoppling för honom och berättar om sitt långvariga intresse för musik. När Morgan frågar om genren är "mörk och otäck" svarar Arduino med ett skrattande "Det är väldigt mörkt" (03:15). Under tiden som Arduino spelar gitarr och trummor till rockmusik, frågar Morgan hur han kombinerar black metal med att vara småbarnsförälder, varpå Arduino medger att det är "jättesvårt" (03:18). Avsnittet visar sedan återigen Arduino spela trummor, följt av en scen där hans fru, med ett barn på höften, stänger dörren till rummet där han sitter och spelar. Fokus flyttas därefter till deras hem, där en vägg med familjebilder visas. Arduino förklarar att de flesta fotografierna är på hans dotter Fenja, medan hans son Vidar inte finns med på bilderna. Han skämtar om detta och säger: "Kanske kommer det en bild nån gång," vilket Morgan relaterar till genom att nämna "Ja jag fattar, jag har ju fyra barn själv. De sista är tvillingar och vi brukar bara fota den ena för att spara film" (04:20).

Konnotation

Arduinos aktivitet med dottern i skogen, där de plockar pinnar och skrattar tillsammans, konnoteras av en känsla av ömhet, närhet och familjegemenskap. Denna bild skiftar snabbt när han filmas spelandes på en gitarr samtidigt som han sträcker ut tungan och Morgan frågar "mörkt och otäckt?" och får som svar "Det är väldigt mörkt" (03:15). Detta kan konnotera att Arduino upplevs som aggressiv, vilket är något som är typiskt manliga drag (Giaccardi et al., 2016). Denna kontrast kan förstärkas ytterligare av kommentaren "Hur går det att kombinera black metal med livet som småbarnsförälder?", som ställer hans passion för musik mot hans föräldraskap. Svaret att det är svårt, i kombination med en scen där mamman stänger dörren till rummet där han spelar trummor med ett barn på höften, kan skapa en känsla av att han är oberoende till sitt faderskap.

Detta kan även bidra till att man skiftar fokus från hans roll som närvarande och familjeengagerad pappa. Morgan och Arduinos humoristiska dialog om hur de inte har bilder på ett av deras barn kan ytterligare bidra till en uppfattning om oberoende och Arduinos bristande engagemang i familjelivet. Denna humor skapar också en känsla av manlig sammanhållning mellan Morgan och Arduino, vilket är typiskt för hur män ofta uttrycker sig i humoristiska sammanhang. Enligt Chovanec (2017) är denna typ av humor vanlig bland män och används för att förstärka gemenskapen.

7.1.4 Avsnitt 13: Daniel 01:10-05:20

Avsnittet inleds med en scen där Daniel promenerar på gatan med händerna i fickorna. Morgan frågar "Vad är det som gör Karlskoga så fantastiskt?" varpå Daniel svarar att han trivs i staden på grund av människorna och dess mysiga karaktär. Morgan lägger till "Och kanske hård eller?" Daniel svarar med ett "Ja, kanske lite" och gör en arg min (01:14). Daniel presenteras i sitt arbete som tatueringssalong. Kameran visar hans studio, där det finns döskallar och skyltar som bidrar till atmosfären. Morgan vill skaffa en tatuering och frågar Daniel om han tycker om att se folk plågas, vilket han bekräftar "Det är det. Lite grann faktiskt" (01:58). Under sekvensen där Daniel gör en tatuering på Morgan frågar han "Är du man eller mus?" (02:14). Scenerna växlar sedan till Daniels black metal-band, där alla medlemmar bär svarta kläder, rockbandströjor och accessoarer som nitbälten. Scenerna växlar sedan till Daniels black metal-band, där alla medlemmar bär svarta kläder, rockbandströjor och accessoarer som nitbälten. Bandet spelar en låt som de berättar, handlar om krig och elände. Efter att ha utforskat hans musik och arbete går avsnittet vidare till Daniels hem, där hans familj, bestående av hans son, dotter och fru, introduceras. Kameran visar interiören, inklusive en toalett med mönstrad tapet. Morgan kommenterar: "Motsatsen till Black Metal. Är det verkligen er stil?" Daniel svarar skrattande "Det är vår stil. Jäkligt blandat" (04:25). Avsnittet avslutas med att Daniel och hans son visas skapa små figurer, vilka är krigsgubbar som används för att bygga en armé.

Konnotation

När Daniel går på gatan med händerna i fickorna kan det konnotera en känsla av självsäkerhet och auktoritet. Daniels svar på hur Karlskoga är och Morgans antagande "Och kanske hård eller" kan

bidra till att förstärka Daniels bild med att vara tuff. Vidare kan Daniels arbete som tatuerare uppfattas som ett yrke som kräver en viss hårdhet. Den tuffa atmosfären i tatuerarstudiomiljön med dödskallar och skyltar, kan understryka på hans professionella identitet med aggressiva attribut, vilket är vanligt inom framställningen av män (Giaccardi et al., 2016). Hans svar på frågan om det är kul att se folk plågas och hans provocativa fråga till Morgan, "Är du man eller mus?", kan förstärka bilden av honom som en person med en auktoritär och hård attityd. När vi senare ser honom spela i sitt black metal-band och berättelsen om låtens tema som är krig och elände, kan det förstärka hans association med en hård personlighet. De tunga, mörka tonerna i musiken och det svartvita filtret som används i bilderna när de spelar, kan eventuellt ge en visuell representation av intensitet och allvar. Trots dessa konnotationer, får vi också en glimt av Daniels mjukare och mer familjeorienterade sida när vi får se hans hem och hans familj. Han och hans son bygger små krigsgubbar, och när Morgan kommenterar att familjens toalett är "motsatsen till black metal" och Daniel svarar att deras stil är "jäkligt blandad", kan det framkomma en kontrast mellan hans "hårda" offentliga persona och hans privata liv som pappa.

7.1.5 Avsnitt 19: Johan 01:34-04:57

Avsnittet inleds med en scen på ett gym, där Johan filmas medan han lindar bandage runt handen. Därefter visas Johan när han gör armhävningar och sparkar, följt av en match i thaiboxning mot en motståndare. Morgan kommenterar, "I min favoritfilm "Kickboxer med Jean-Claude Van damme - sparkar han på en palm för att stärka skenbenet" (01:51). Scenerna återgår till när Johan slår direkt mot kameran. Senare skiftas fokus till Johans hem där kameran följer honom när han öppnar dörren och visar inredningen. En byrå visas och Johan öppnar den för att visa föremål från sin tid i militären. När Morgan frågar om vad han har gömt där svarar Johan "Vi kan titta... Det här är lite gamla prylar från min militära karriär. Jag var med i utlandsstyrkan 2005, vi jobbade med olika soldater." Han tar fram en kniv och förklarar "Det är deras version av 'morakniv', jag har aldrig provat att laga mat med den dock." Morgan reagerar med "Wow" (03:39). Vidare visas Johans intresse för matlagning. Han berättar om sin preferens för teknisk matlagning och visar upp en rad köksmaskiner. Bland dessa finns en vakuumförseglare, kaffekvarn, matberedare, köksassistent, tryckkokare och en röklåda. Morgan kommenterar "Såklart ingenjören gillar teknisk matlagning" vilket Johan bekräftar med en demonstration av hur några av apparaterna fungerar (03:53).

Konnotation

Avsnittet inleds med att Johan presenteras på ett gym, vilket direkt kan konnotera på fysisk styrka och disciplin. Scenen fortsätter med att han sätter på sig bandage och utför sparkar och slag, vilket kan förstärka bilden av honom som en fokuserad, auktoritär och potentiellt aggressiv individ. Dessa visuella element, kombinerat med gymmiljön, kan bidra till att framhäva bilden av honom som det subjektiva könet. Morgans kommentar som refererar till Jean-Claude Van Damme i "Kickboxer" lyfter fram en bild av manlighet som präglas av fysisk prestation och uthållighet (01.51). Detta kan också relateras till tidigare forskning av Giaccardi et al. (2016), som undersöker hur mäns mediekonsumtion bidrar till deras anpassning till traditionella maskulina ideal. Hans val med att slå mot kameran samt mot sin motståndare kan bidra till att förstärka de karaktärsdrag som associeras med hegemonisk maskulinitet och beskrivs som dominans, kontroll och fysisk styrka (Connell, 2008:115). Johans intresse för avancerad köksutrustning och tekniska hjälpmedel för matlagning, som han demonstrerar med detaljerade beskrivningar, kan konnotera en känsla av precision och entusiasm för teknik. Vidare, när Johan väljer att visa upp sin kniv och sina tillhörigheter från sin militära karriär, kan det bidra till att hans styrka och auktoritet framhävs ytterligare. Dessa val indikerar en vilja att framställa sig som kapabel och stark, vilket ligger i linje med tidigare forskning som visar att män ofta porträtteras som auktoritära och självständiga (Kim & Lowry, 2005).

Mytbildningen av män

I programmet kommer myten om "den starke mannen" fram och associeras med egenskaper som styrka, självständighet, auktoritet och teknisk kompetens. Connell (2008) beskriver detta som en del av hegemonisk maskulinitet, ett dominerande ideal för hur män förväntas vara. Även om detta ideal kan förändras och ifrågasättas över tid, framstår det tydligt i programmets representation av män. De kopplas till yrken som civilingenjör, mekanisk verkstadsarbetare och tatuerare, medan fritidsintressen som thaiboxning, teknik och musik med starka maskulina koder förstärker bilden. Martinez et al. (2022) konstaterar att sådana yrken och intressen är typiska för hur manliga karaktärer framställs i tv och reklam. På så sätt bekräftar programmet myten om den maskulina mannen.

7.2 Kvinnliga deltagare

7.2.1 Avsnitt 2: Sofia 01:38-06:15

Avsnittet startar med att Sofia syns i bild med sin hund på den lokala hundklubben tillsammans med sin träningskompis Ingela. Sofia och hennes väninna står på en stor gräsplätt med sina hundar bredvid sig, de förklarar för Morgan vad de gör där. Hon berättar om sina två schäferhundar, vad de heter och hur gamla de är. Morgan kommenterar då "Man frågar aldrig en kvinna om hennes ålder, men hundar går bra" (02.12). Morgan fortsätter "Vad kör ni för träning då? Padel, pilates eller yoga?". Sofia berättar att hon tränar lydnad, ordning och reda med hundarna. Kameran skiftar fokus till Sofias växthus, hon berättar sedan att hon också har ett odlingsintresse. Sofia presenterar sedan sitt hem och går vidare till hennes gästrum. Morgan säger då "Finns det något godis till gästerna" och syftar till att Sofia ska öppna hennes garderob. Sofia öppnar sin garderob och visar upp två T-shirts med motivet av kända hårdrocksband, hon säger "Det här är ju jag med" (05.36).

Morgan fortsätter, "Vilka fina, men var är godiset?". Sofia fortsätter vidare "Inget dansband där inte", Morgan skrattar till och säger "Vilka är bäst av de där två då?". Sofia berättar om hårdrocksbanden. Morgan frågar "Men du, bästa låten då?", Sofia svarar vilken hon tycker är bäst, Morgan fortsätter "Och hur går den?". Sofia vill inte sjunga, hon säger att hon bara sjunger på konsert. Morgan ger sig inte och ställer frågan, "Men om jag tar fram elgitarren och går loss lite då, är det okej?" (06.12).

Konnotation

Att Sofia introduceras tillsammans med sin väninna kan antyda att hon uppfattas som beroende av andra. Enligt Simone De Beauvoir (1995) har kvinnan historiskt sett definierats i relation till män snarare än som självständiga objekt. Därför kan det tolkas som att Sofia inte får tillräckligt utrymme att framstå som en självständig individ, utan måste framställas i relation till andra – här genom sin väninna – för att hennes handlingar och identitet ska få legitimitet. Dessutom kan Sofias intressen, hundträning och odling, kopplas till kvinnor med en vårdande roll (Kim & Lowry, 2005). När Morgan skämtar om att inte fråga en kvinna om hennes ålder, kan det bygga på en stereotyp idé om kvinnors känslighet (Martinez, et al., :2022). Kommentarererna om träning (padel, pilates eller yoga) kan indikera på en förväntning om att kvinnor deltar i traditionellt "mjuka" och kroppsligt estetiska

träningsformer. Genom introduktionen skiftar Morgan ofta fokus från Sofias berättelser, exempelvis när han ignorerar hennes stolthet över sina hårdrocks-t shirts och istället frågar om "godiset" (05.36). När Morgan utmanar henne att sjunga hennes favoritlåtar av bandet, kan det indikera på att Morgan är skeptisk kring Sofias intresse för hårdrock. Detta kan relateras till Hirdmans (1988) genusordning, där principen om dikotomin förutsätter att "kvinnligt" och "manligt" ska hållas separerade. Rockmusiken, med sin hårda och kraftfulla karaktär, tenderar att ses som mer maskulin.

7.2.2 Avsnitt 3: Lina 02:00-05:39

Avsnittet startar med att Lina går på gatan i en stadsmiljö, hon har en lång blommig kaftan på sig. Morgan kommenterar "En liten fågel viskade att hon har vunnit pris som årets företagare" (02.02). Lina berättar att hon äger en djurbutik, en klädbutik tillsammans med sin mamma och en skönhetssalong. Kameran visar hur Lina går inne i klädbutiken och hänger upp kläder och hjälper kunder i kassan. Vidare visas Lina tillsammans med hennes mamma när de viker kläder.

Morgan kommenterar "Jag gissar att det här är klädbutiken och att det där är din syster" (02.28).

Lina säger att det är hennes mamma. Morgan fortsätter sedan "Blir det mycket företagsfester och AW:n med mamsingen?" (02.44). Vidare visar Lina upp sitt hem, kameran visar snabbt upp vardagsrummet och barnrummet som är fyllt med leksaker och dockhus. De fortsätter in i Linas klädrum samtidigt som Lina förklarar att hon älskar mode. De visar alla hennes skor, klockor och kavajer i alla färger (04.18). Kameran fortsätter till garaget, som är fullt med motorer och pokaler. Morgan kommenterar, "Fräckt. Är du en rallybrud?" (04.48). Lina berättar att hon är uppfödd med motorsport och att hon är väldigt passionerad för rally. Morgan och Lina tar sig ut på en bilbanan, Lina kör och Morgan verkar passagerare. I passagerarsätet sitter Morgan och kommenterar "Åh shit. Ska jag vara kartläsare nu?" - "Skarp högersväng nu! SKARP högersväng!!!" (05.23).

Konnotation

Lina är en egenföretagare som driver tre företag inom branscher som ofta förknippas med kvinnor, såsom skönhet, mode och omsorg. När Morgan introducerar Linas framgångar säger han: "En liten

fågel viskade att hon har vunnit pris som årets företagare” (02.02). Denna kommentar kan ses som ett sätt att lyfta fram hennes prestationer, men den lätta tonen kan också föra tankarna till en mindre seriös framställning av hennes framgångar. I klädbutiken visas Lina när hon viker kläder tillsammans med sin mamma, vilket kan konnotera att hon är familjeorienterad och omsorgsfull, vilket är egenskaper som enligt Martinez et al. (2022) ofta förknippas med traditionellt kvinnliga attribut. Morgans skämtsamma förväxling av mamman med en syster och hans fråga om “företagsfester och AW:n med mamsingen” (02.44), kan uppfattas som humoristisk men kan samtidigt bilda uppfattningen om att deras företag är informellt och lekfullt, snarare än professionellt. Visningen av Linas klädrum, fyllt med skor och kavajer i olika färger, betonar hennes passion för mode och stil. Detta kan kopplas till forskning som visar hur mode i mediediskurser ofta fungerar som ett uttryck för kvinnors identitet och status (Loire, 2011). Scenen där Lina är omgiven av motorer, kan konnotera att hon är intresserad av motorsport. Morgans dramatiska kommentarer, som “Skarp högersväng nu! SKARP högersväng!!!” och “Åh shit. Ska jag vara kartläsare nu?”, kan tolkas som en underliggande rädsla eller osäkerhet kring Linas körning.

7.2.3 Avsnitt 12: Stephanie 01:58-05:36

Avsnittet startar med att Stephanie som är frisör, står i en salong och fixar hennes kusins hår som sitter i frisörstolen. Kameran fokuserar på håret och locktången. Morgan frågar vad som är svårast med frisöryrket. Stephanie svarar “Man måste hela tiden vara trevlig, multitaska och vara psykolog ibland. Jag får höra allas problem och komma med lösningar” (02.21). När Stephanie är klar med kusinens hår, kramar de varandra hejda och Stephanie ger sin kusin lyckönskningar. Kameran visar hur Stephanie går i en stadsmiljö, hon har en blommig kjol och långt lockigt hår. Morgan frågar “Vad tycker du om att göra mer än att vara frisörpsykolog?” varav Stephanie svarar att hon älskar att köpa secondhandkläder (02.55). De visar Stephanie som går in i en secondhandbutik, kameran fokuserar på kläderna. Kameran förflyttas till Stephanies hem och visar upp hennes sovrum samt en tavelvägg prydd med foton av familj och vänner, tillsammans med tavlor med citat som “Fabulous Flawless” och “NY fashion show”. Hon spikar upp en ny tavla på sin hund som gått bort, hon säger samtidigt “Det är kul att ha dem på väggen som betytt något eller betyder något tycker jag” (04.33). Hon fortsätter sedan att visa upp sina kläder i garderoben för att sedan gå in i sin walk in closet. Hon visar upp alla sina klänningar, skor och solglasögon. Morgan säger “Kan vi inte få se några

coola outfits?” (05.17). Hon gör sedan en modevisning i olika klänningar, kjolar och hattar. Hon snurrar och dansar samtidigt.

Konnotation

Stephanie presenteras i hennes yrke som frisör, hon förklarar för Morgan vilka svårigheter som finns i yrket enligt henne. Stephanie nämner då “Man måste hela tiden vara trevlig, multitaska och vara psykolog ibland. Jag får höra allas problem och komma med lösningar” (02.21). Hon framhäver den sociala och kommunikativa aspekten som frisöryrket kräver, men också hennes vana att hjälpa andra med deras problem. Denna framställning kan ses som en återspeglning av de könsrelaterade förväntningarna som Beauvoir (1995: 28) beskriver, där kvinnor genom socialisering lär sig att uppfylla samhälleliga normer om att vara omhändertagande och känsllosamma. Hemma hos Stephanie hänger bilder och tavlor på hennes nära och kära vilket kan antyda att familj och relationer är viktiga för henne. En uppfattning om Stephanie, kan vara att hon är familjeorienterad vilket även Martinez, et al., (2022) nämner i sin artikel, är typiska drag för kvinnlighet i TV och film. Stephanie visar sitt intresse för kläder och mode, framförallt att shoppa kläder second hand. Morgan frågar Stephanie, “Kan vi inte få se några coola outfits?” (05.17). Kommentaren kan konnotera att spegla en dynamik där Morgan, som man, är den som ställer frågan. Vilket kan tolkas som en form av auktoritet eller kravställning. Detta kan i sin tur tolkas som att mode ska tillfredsställa en viss typ av manlig blick eller godkännande. Stephanie gör sedan en modevisning, hon snurrar och dansar i sina klänningar. Detta kan ge en konnotation av att Stephanie ser mode som ett uttryck för sin individuella identitet och status, vilket även nämns i Loires (2011) artikel.

7.2.4 Avsnitt 14: Ida 02:14-05.49

Avsnittet startar med Morgans kommentar “Ikväll ska vi hem till Karlskogas egen gulletussa Ida som driver sin frisör i Karlskoga” (02.15). Kameran filmar frisörsalongen utanför. Ida står bakom sin kvinnliga kund som sitter i stolen och fixar hennes hår. Morgan frågar Ida om hon har någon hobby på fritiden som hon brinner för, Ida berättar att hockey ligger henne varmt om hjärtat då hon kommer från en hockeyfamilj. Bilden byter skepnad till Ida och hennes tre barn gående med hockeyklubbor. Ida berättar hur länge hon har spelat hockey och förklarar att hon nu mest spelar hockey med sina barn. Kameran visar hur barnen och Ida spelar hockey på en stor asfaltsplan.

Morgan frågar barnen "Hur tror ni det går för morsan i Halv åtta hos mig?" (04.06). Ida och barnen står uppradade med klubborna och Morgan säger "Kom igen! Vi kör en mamma pepp". De säger tillsammans "Åh mamma!" (04.20). Han fortsätter sedan - "Nu ska mamma visa hur ni bor". Ida visar upp vardagsrummet och berättar att hon bor där tillsammans med sina tre barn. Barnen visas upp på tavlor som står på skänk med en värmeljushållare framför. Ida har canvas-tavlor på väggarna med citat som "dreams" och "love". Hon visar direkt upp sin garderob där det hänger klänningar, Morgan frågar Ida - "Du kan inte vi leka modeshow. Du mannekängar och jag snackar" (04.52). Partymusik börjar spelas i bakgrunden och Ida kommer ut från ett rum med en rosa klänning och en grön klänning, hon snurrar och ser glad ut. Sedan visas en ny scen där rosa discolampor är igång, Ida har nedsläppt hår i denna scen, en hårborste som mikrofon och hon dansar och låtsassjunger (05.08). Morgan säger "Vi går från modeveckan i Paris till partykväll i Las Vegas. YES!" (05.11). Efter denna scen visas en tavla med motivet av en bebis, förmodligen hennes barn (05.24).

Konnotation

Ida introduceras i sin frisörsalong, Morgans presentation av henne "Ikväll ska vi hem till Karlskogas egen gulletussa Ida som driver sin frisör i Karlskoga"(02.15). Kommentaren kan uppfattas som förminskande genom att det ramar in Ida på ett sätt som betonar hennes gullighet snarare än hennes yrkesskicklighet som frisör. Ida berättar för Morgan att hon har ett stort intresse för hockey på fritiden, men att hon nu mestadels spelar hockey med sina barn. Morgan frågar barnen, "Hur tror ni det går för morsan i Halv åtta hos mig?" (04.06), "Kom igen! Vi kör en mamma-pepp!", "Nu ska *mamma* visa hur ni bor". Denna kommentar kan konnotera att Morgan framhäver hennes centrala identitet som mamma. Det är en tydlig återspeglning av den stereotypa könsrollen där kvinnor ofta syns på tv och i reklam i traditionella familjeroller, vilket även Kim & Lowry (2005) påpekar. Enligt Hall (1997) bidrar sådana stereotyper till att låsa individer i specifika roller, som exempelvis "den omsorgsfulla mamman", vilket suddar ut komplexiteten och mångfalden i deras identiteter. Tavlorna i Idas hem kan visa att Ida är familjeorienterad och känslomässig, vilket är vanliga attribut för kvinnor (Martinez, et al., :2022). Morgan frågar sedan Ida "Du kan inte vi leka modeshow. Du mannekängar och jag snackar" (04.52). När Ida går en modeshow, kan detta konnotera en objektifiering av kvinnan som något att beskåda, men det kan också tolkas som ett

uttryck för hennes självförtroende som även Loire (2011) påstår. När modeshowen är slut, så klipps en bild in på hennes vägg som visar en tavla på hennes barn, som än en gång konnoterar hennes centrala identitet som mamma.

7.2.5 Avsnitt 18: Noémi 01:50-04:50

Avsnittet startar med att Noémi kommer gåendes i parken med två barn i händerna. Noémi jobbar som nanny och hon berättar om de sysslor som jobbet innebär. Barnen och Noémi spelar fotboll tillsammans i parken. Bilden byter skepnad till Noémis lägenhet, de visar vardagsrummet och dekorationer snabbt. Scenen byts till Noémi som fixar hennes bästakompis hår - Morgan kommenterar "Vad är det här? Värsta frisersalongen" (02.52). Fokuset är på Noémi som fixar kompisens hår, Morgan frågar vidare - "Är du lite av en hobbyfrisör?". De går sedan vidare till Noémis sovrum, där visas en hylla med hennes miniväskor. Morgan frågar om det inte räcker med en miniväska (04.04). Han fortsätter sedan "Hur bär man en sån?". Hon visar hur bär den. Morgan säger "vi går från väskvänner till fotoväggsvänner". Noémi visar upp bilderna på väggen, det är mycket barn och familj. Hon berättar att hon har 10 stycken syskon. Morgan svarar "Det är ju som ett fotbollslag, på tal om det..." (04.33) - visar ett foto på Frankrikes fotbollslag som hänger på väggen. Morgan kommenterar - "Jag ÄLSKAR fransk fotboll, fransk mat, franska ballonger och halva franskband och småfranska".

Konnotation

Noémi arbetar som nanny, hon visas tillsammans med barnen när de spelar fotboll i parken. Att hon är nanny kan konnotera hennes omsorgsfulla och familjeorienterade sida, som även Martinez, et al.,(2022), nämner är vanliga egenskaper för kvinnor i TV och film. Hemma hos Noémi fixar hon hennes kompis hår och Morgan frågar henne "Är du lite av en hobbyfrisör?". Noémi bekräftar att hon tycker om att fixa hennes vänners hår på fritiden. Att hon tar sig tid att hjälpa hennes väninna styrker framställningen om Noémi som omsorgsfull. Beauvoir (1995:28) menar att egenskaper som omsorg och känslsamhet ofta tillskrivs kvinnor som en del av deras könsroll, snarare än att vara medfödda eller naturliga. Morgans ifrågasättande "Räcker det inte med EN miniväska?" (04.04), kan antyda att kvinnligt intresse för mode och accessoarer ses som överdrivet eller onödigt. Fotoväggen som är full med bilder på hennes familj och vänner kan än en gång

indikera på hennes familjeorienterade sida. Morgan skiftar fokus från Noélmis stora familj och börjar istället prata om det franska fotbollslaget med entusiasm.

Mytbildningen av kvinnor

Kvinnorna i programmet representeras enligt myten om den "omhändertagande kvinnan," där de framställs i roller och aktiviteter som tydligt kopplas till traditionella könsstereotyper. Hall (1997) hävdar att när sådana stereotyper används, suddas komplexiteten i individernas identitet ut. Deras intressen för mode, familjeliv och yrken som frisör eller nanny förstärker denna myt om den omhändertagande kvinnan. Samtliga kvinnor i programmet har på olika sätt visat upp sina kläder i garderoben, vilket Loiré (2011) menar kan bidra till att förstärka en stereotyp bild av feminitet. En kvinna med ett starkt modeintresse riskerar att reduceras till en "typisk kvinna," vars värde bedöms utifrån hennes yttre attribut snarare än hennes kompetens eller karaktär.

7.3 Sammanfattning av resultat

I detta avsnitt kommer vi att besvara våra tre frågeställningar genom att sammanfatta den empiri som har presenterats och analyserats i tidigare delar av arbetet. Resultaten kommer att sättas i relation till relevanta teoretiska perspektiv för att ge en fördjupad förståelse och kontextualisering av de mönster och eventuella skillnader som har framkommit.

7.3.1 Hur representeras kvinnor och män i *Halv åtta hos mig* med avseende på könsroller och stereotyper?

Utifrån det resultat som har analyserats kan man se att kvinnor och män representeras på olika sätt i programmet. Det finns tydliga skillnader mellan hur könsrollerna presenteras och det framkommer flera olika stereotyper. Precis som Stuart Hall (1977) nämner så fungerar stereotyper som binära motsatser där grupper framställs som "manliga" eller "kvinnliga". Genom att tillskriva roller som "mamma", "omsorgsfull kvinna" eller "stark man" suddas delar av deras identitet ut och man ser bara denna tillskrivna roll för att enklare placera dem i ytterligare kategorier som till exempel kön.

Denna stereotypisering är tydlig i hur könen framställs i *Halv åtta hos mig*. Kvinnor representeras oftast i relation till andra, exempelvis med en mamma, barn eller väninnor, och framställs som

hjälpssamma och omhändertagande. Detta kan, i linje med Beauvoirs (1995) resonemang, förstås som en konsekvens av att män länge fungerat som normen och det universella subjektet, medan kvinnor reducerats till "den andre". Kvinnors representation som relationella och beroende, ofta i sammanhang där de hjälper någon annan, förstärker bilden av dem som omsorgsfulla snarare än självständiga. Exempelvis syns Stephanie (avsnitt 12), Ida (avsnitt 14) och Noélmi (avsnitt 18) hjälpa väninnor eller släktingar med hårstyling, vilket förstärker deras roll som omhändertagande kvinnor (Hall, 1977). Även Lina (avsnitt 3) och Ida (avsnitt 14), som inte associeras med hårstyling, tilldelas liknande roller genom att visas i omsorgsfulla handlingar, som att hjälpa kunder eller ta hand om djur. Judith Butlers (2006) teori om performativitet understryker att det är genom sådana handlingar som könsidentiteter skapas och stabiliseras. När kvinnors framställda handlingar är dominerat av omsorg, familjeorientering och passivitet förstärks stereotypa könsroller ytterligare (Beauvoir, 1995). Något som är genomgående med alla kvinnor är att de visas tillsammans i roller där skönhet och mode är centralt, flera av de kvinnliga deltagarna visar upp olika typer av outfits på Morgans begäran. Detta kan fungera som ett uttryck för kvinnors individuella identitet och status, vilket vidare kan stärka deras makt. Samtidigt menar Lorié (2011) att kvinnor med ett modeintresse kan bidra till att man associerar dem till en "typisk kvinna" vars värde bedöms genom utseende och skönhet.

Männen framställs däremot på ett annat sätt, där fokus ligger på egenskaper som styrka, självständighet och handlingskraft. Dessa egenskaper knyts till deras yrken och intressen, vilka ofta förknippas med hegemonisk maskulinitet och idealen för hur män "bör" vara (Connell, 2008). I kontrast till kvinnorna är männen centrala i sina introduktioner och framställs sällan i relation till någon annan. När de visas tillsammans med andra är det i korta sekvenser och i kontexter som stämmer överens med stereotypa maskulina attribut vilket enligt Martinez, et al.s (2022) resultat handlar om oberoende och auktoritära roller. Två av männen, Arduino (avsnitt 8) och Daniel (avsnitt 13) visas tillsammans med sina barn i korta sekvenser dock i sällskap med barnets mamma, vilket ytterligare befäster männen som oberoende och autonoma subjekt. Ett tydligt mönster är att män ofta framställs ensamma i sina aktiviteter och yrken, vilket förstärker bilden av mannen som det självständiga och subjektiva könet (Beauvoir, 1995). Deras aktiviteter är oftast manligt kodade,

det vill säga, de handlar om teknik och fysisk styrka vilket stämmer överens med Kim & Lowry (2005) artikel.

De kvinnliga och manliga förstärkta representationerna speglar stereotyper som enligt Hall (1977) reducerar individer till förenklade kategorier och förstärker skillnader mellan könen. Kvinnor ses som omvårdande "andra", medan män upphöjs till självständiga subjekt, vilket begränsar båda könens möjlighet att framstå som mångsidiga och komplexa individer.

7.3.2 På vilket sätt kan humor fungera som ett verktyg i att synliggöra könsroller i *Halv åtta hos mig*?

Humor utgör ett genomgående inslag i programmets samtliga avsnitt och skapar en känsla av närvaro för tittaren. Morgan Allings kommentarer bidrar till att förmedla en upplevd bild av varje deltagare och fungerar som ett verktyg för att synliggöra de könsroller som reproduceras i programmet. Genom humor belyser han ofta dessa roller på ett subtilt sätt. Humor uppstår, enligt Martin (2006), när det sker en oväntad avvikelse från det normala – något udda, märkligt eller överraskande (Martin, 2006, s. 64). Detta syns exempelvis när Alling i avsnitt 3 frågar Lina: "Blir det mycket företagsfester och AW:n med mamsingen?" (02:44). Här uppstår humorn genom det oväntade i att associera en företagsam kvinna med en "mamsing", vilket samtidigt fungerar som ett verktyg för att synliggöra kvinnors roll som mammor. Istället för att fortsätta framhäva Linas drivkraft och företagsamhet, förskjuts fokus humoristiskt till en stereotyp representation av kvinnor i nära relationer. Detta kan också kopplas till vad Gruner (1997) beskriver som en form av överlägsenhetshumor, där en person framställs på ett sätt som kan uppfattas som förlöjligande, vilket i sin tur förstärker stereotypa föreställningar (cit. Gruner 1997 se Martin, 2006, s. 46).

En annan situation där humorn bidrar till att synliggöra könsroller är dialogen mellan Alling och Arduinos brist på bilder gällande ett av deras barn. Alling kommenterar: "Ja, jag fattar, jag har ju fyra barn själv. De sista är tvillingar och vi brukar bara fota den ena för att spara film" (Avsnitt 8, 04:20). Denna humoristiska interaktion förstärker bilden av män som oberoende och avslappnade i sin roll som fäder, vilket speglar attribut som ofta associeras med manlighet i mediala representationer (Martinez et al., 2022). Detta ligger i linje med Beauvoirs (1995) teori om mannen

som det universella subjektet, där mäns handlingar och attityder förstärker deras självständighet och ledande roll. Kommentaren fungerar också som en indikator på manlig gemenskap, vilket uttrycks genom delad humor. Deras ömsesidiga förståelse kring det humoristiska i att inte betrakta bilder av alla barn som en prioritet illustrerar vad Chovanec (2017) beskriver som en form av manlig sammanhållning och en återspeglning av maskulina stereotyper.

Liknande könsroller synliggörs också genom Allings kommentarer i avsnitt 3, där han reagerar med rädsla när Lina kör rallybil: "Åh shit. Ska jag vara kartläsare nu? Skarp högersväng nu! SKARP högersväng!!!" (05:23). Detta står i kontrast med hans tystnad under en snabb bilfärd i Marcus (avsnitt 1) sportbil, där han inte uttrycker någon rädsla eller ger instruktioner. Denna skillnad i kommentarer förstärker stereotypen av kvinnor som mindre kompetenta i sammanhang som kräver kontroll och precision, medan män förblir trygga och självsäkra i liknande situationer. Genom dessa humoristiska inslag bidrar programmet till att reproducera de binära könsroller som Hall (1977) beskriver, där män kategoriseras som "starka" och kvinnor som "oskyldiga".

7.3.3 Hur reproduceras eller bryts traditionella könsroller i programmet?

Den analys som genomförts visar att traditionella könsroller upprätthålls i programmet. Kvinnor framställs inom stereotypiska roller som "mamma" eller "omsorgsfull kvinna", medan män oftare porträtteras som "starka" eller "auktoritära". Dessa framställningar reflekterar återkommande mönster i mediala representationer av kön (Martinez et al., 2022). Genusordningen, som enligt Hirdman (1988:54) upprätthåller en tydlig åtskillnad mellan manligt och kvinnligt, förstärker samtidigt mannen som norm för det som uppfattas som "normalt". Representationen i *Halv åtta hos mig* bidrar till att reproducera denna ordning.

Allings kommentarer till deltagarna, särskilt i relation till deras intressen och yrken, bidrar ytterligare till reproduktionen av hegemonisk maskulinitet. Hegemonin, som Connell (2008:119) beskriver, fungerar som en mekanism för att upprätthålla könsordningen och marginalisera kvinnor samt andra underordnade grupper. När majoriteten av männen framställs ensamma i samband med sina intressen eller yrkesutövande, medan kvinnorna oftast visas i samspel med andra, förstärks bilden av mannen som det subjektiva könet.

Ett ytterligare exempel på hur programmet reproducerar traditionella könsroller framträder vid en jämförelse mellan avsnitt 8 och 13 och avsnitt 2. I avsnitt 8 och 13 uttrycker Arduino och Daniel sin passion för black metal genom att spela elgitarr och göra olika grimaser som förstärker deras koppling till musiken. Männan framställs som engagerade musiker, vilket illustreras genom scener där de spelar i ett band eller har ett rum som är helt dedikerat till deras musikintresse, vilket får flera minuters utrymme i avsnitten. I kontrast framställs Sofia (avsnitt 2), som också uttrycker ett intresse för rockmusik, genom att hon visar upp två rocktröjor ur sin garderob. Hon ombeds dessutom av Alling att sjunga en låt för att demonstrera sin hängivenhet till musiken. Denna framställning bidrar till att reproducera könsroller som förstärker bilden av den "typiska kvinnan" med intressen kopplade till mode och yttre framtoning (Lorié, 2011), samtidigt som den "typiska mannen" associeras med hårda och aggressiva intressen (Giaccardi et al., 2016).

I de fall där kvinnor uttrycker eller utför handlingar som kan associeras med traditionellt manliga attribut, bemöts detta ofta med kommentarer som skiftar fokus eller ifrågasätter deras agerande. Detta bidrar till att ytterligare förstärka stereotypa könsroller och marginalisera avvikelser från de normativa framställningarna.

8. Sammanfattning

Genom en semiotisk analys undersöker denna studie programmet *Halv åtta hos mig* säsong 25 ur ett genusperspektiv, med fokus på könsroller, stereotyper och humorns roll. Studien baseras på en kvalitativ metod, specifikt semiotisk analys, för att tolka visuella och språkliga tecken samt mönster i framställningen av deltagarna. Syftet är att analysera hur kvinnor och män representeras och om traditionella könsroller upprätthålls eller utmanas genom programmets humoristiska inslag.

Resultatet av analysen besvarar vårt syfte och frågeställningar väl, då vi har kopplat vår studie till tidigare forskning och teori så stärker det även validiteten i vår studie (Lindstedt, 2017: 168) Som nämnt i tidigare kapitel representeras kvinnorna i programmet ofta som omsorgsfulla och omhändertagande, vilket förstärker stereotypen av kvinnan som "den andra" (Hall, 1997). Medan män porträtteras som självständiga och auktoritära, i linje med traditionella ideal om maskulinitet (Connell, 2008:115). Genom programledarens humor förstärks ofta dessa könsstereotyper, till exempel genom skämt som associerar kvinnor med mode och familjerelationer eller män med styrka och ledarskap.

Studien visar att *Halv åtta hos mig* i stor utsträckning reproducerar traditionella könsroller och stereotyper, vilket överensstämmer med tidigare forskning om hur kön representeras på TV. Denna framställning kan påverka tittarnas uppfattning om könsroller och sociala normer, särskilt med tanke på programmets popularitet och långvariga närvaro i svensk television. Analysen bidrar till en djupare förståelse för hur humor och genus samspelar i mediala sammanhang och lyfter fram behovet av vidare studier för att undersöka hur könsroller kan utmanas och utvecklas inom TV-underhållning.

9. Slutdiskussion

I det avslutande kapitlet sammanfattar vi studien genom att knyta ihop tidigare forskning, teorier, resultat och analys i en slutdiskussion. Diskussionen delas upp i två underrubriker eftersom uppsatsen är skriven av två författare. Vi vill därför upplysa om att vissa likheter kan förekomma i texten.

9.1 Diskussion av Alva Willander

Resultatet i vår studie har visat på markanta skillnader i hur kvinnor och män representeras i programmet. Vi har kunnat avslöja de könsroller som förekommit och bevisa humorns funktion för att reproducera dessa stereotyper. Männerna har påvisat att följa de hegemoniskt maskulina ideal (Connell 2008: 115) och kvinnor har visat sig följa de "typiskt" kvinnliga stereotyperna (Beauvoir, 1995:28). Det är väsentligt att påpeka humorns roll i att upprätta dessa könsroller, då det finns en betydlig skillnad i hur programledaren förhåller sina kommentarer till respektive kön. Nedan presenteras ett ytterligare exempel som tidigare inte fått tillräckligt utrymme i resultatet.

Exemplet belyser könsstereotyper genom kontrasten mellan Sofia (avsnitt 2) och Johan (avsnitt 19), där Allings kommentarer tydliggör de stereotypa rollerna för kvinnor och män. Sofia presenteras med sin väninna och sina två hundar som hon ofta tränar med på hundklubben. Morgan kommenterar: "Vad kör ni för träning då? Padel, pilates eller yoga?" (avsnitt 2, 02.12). Morgans kommentar illustrerar hur humorn förstärker de förväntningar som är kopplat till könsrollen som kvinna, vilket kan ses som att han normaliserar denna föreställning. Den skämtsamma kommentaren påvisar en underliggande norm om att kvinnor skulle ägna sig åt träningsformer som yoga eller pilates då de anses vara en "mjukare" träningsform. Detta står i kontrast till exempelvis boxning som kräver fysisk styrka och ofta betraktas som mer "maskulint". Detta kan kopplas till Halls (1997) teori om stereotyper, att individer och kön läses till en specifik roll som vidare kan beskriva hur grupper förväntas att vara i samhället. Skämtet handlar inte om Sofias träning i sig, utan om hennes roll som omhändertagande av sina hundar, men programledaren använder ändå kommentaren för att belysa stereotypa könsroller kopplade till träning.

I kontrast kan vi titta på Johan (avsnitt 19), där den inledande scenen visar honom boxas tillsammans med sin coach på gymmet. Alling, som verkar imponerad, kommenterar: "I min favoritfilm Kickboxer med Jean-Claude Van Damme - sparkar han på en palm för att stärka skenbenet" (01.51). Denna kommentar återspeglar en tydlig förväntan om att män bör ägna sig åt "hårdare" träningsformer, som boxning, vilket stärker kopplingen mellan maskulinitet och egenskaper som styrka och aggression. Detta diskuteras även av Giaccardi et al. (2016), som beskriver hur dessa egenskaper är förknippade med hegemonisk maskulinitet, en dominerande form av maskulinitet. Artikeln belyser även hur mäns mediekonsumtion kan påverka deras anpassning till traditionella maskulina ideal. Allings val att nämna *Kickboxer* som sin favoritfilm kan därför ses som ett uttryck för hur hans syn på maskulinitet har påverkats av mediernas framställning av könsroller och de förväntningar som ställs på män.

Den största skillnaden mellan dessa två exempel är hur könsstereotyperna om kvinnlighet och manlighet kommer till uttryck genom kommentatorernas skämt och referenser. Skillnaderna i hur könsroller behandlas i relation till fysisk aktivitet visar på hur samhällseliga normer kring kön kan påverka våra uppfattning om vad män och kvinnor bör göra. Detta ligger i linje med Butlers (2006: 185) teori om performativitet som beskriver hur kön upprätthålls genom sociala konstruktioner.

Det är också väsentligt att påpeka att kommentarerna tenderar att vara olika i programmets alla avsnitt, beroende på om det är en man eller kvinna. Vi har sett att överlägsenhetsteorin (Martin, 2006), där man skämtar på andras bekostnad för att känna sig bättre än dem, oftast appliceras på kvinnorna. Medan kommentarerna riktade mot män, använder sig av lättnadsteorin, där humorn förklaras genom lekfull aggression (Buijzen & Valkenburg, 2004). En annan studie som undersöker hur humor och satir förekommer i en serie, fokuserar på hur stereotyper och narrativa föreställningar kan påverka kvinnor då serien tenderar att undervärdera kvinnliga karaktärer. Den visar att den genomgående satiriska tonen i serien kan leda till att kvinnor inte väljer yrken som är manligt kodade, exempelvis inom teknikbranschen (Little, 2023:319). Denna artikel illustrerar hur humor kan förstärka könsföreställningar och påverka individers val och beteenden ute i den riktiga världen. Slutligen är det relevant att notera att programledaren Alling i *Halv åtta hos mig* är en man, vilket kan spela en avgörande roll för hur könsnormerna reproduceras genom hans humoristiska kommentarer.

Det är också relevant att diskutera TV4:s roll i detta sammanhang, med tanke på att de sänder programmet. Det är som tidigare nämnts avgörande att deltagarna i sin ansökan besvarar frågor om sina intressen, sin personlighet och bifogar bild och video på dem själva. TV4 har anställt ett produktionsbolag som gör urvalet av deltagarna och hantera inspelningen av programmet. De humoristiska kommentarer drivs av ett förskrivet manus och det slutliga innehållet är resultatet av noggrann redigering och efterbearbetning. Genom att välja vilka deltagarna som får ta plats i programmet, så medföljer även stereotypa könsroller som vår studie har kunnat avslöja. Detta väcker vidare frågor om könsrepresentation, särskilt när produktionen vinklar deltagarna på ett sätt som förstärker specifika stereotyper. Något som är värt att uppmärksamma är också Karin Dof:s uttalande på TV4 (2020) som beskriver Morgan Alling som den självklara programledaren med rätt värme och humor. Humorn, som vi identifierat, uttrycks ofta genom skämt om könsstereotyper som vidare förstärker de samhälleliga normer om hur män och kvinnor ska bete sig. Detta stämmer överens med Butlers (2006: 185) teori om performativitet, som förklarar att könsidentiteter upprätthålls genom sociala konstruktioner. Programmet, genom sin humor, blir en del av denna sociala konstruktion. Trots att inte TV4 styr över varje aspekt av produktionen, har de fortfarande ett ansvar för det slutgiltiga innehållet och den bild som förmedlas till tittarna.

Att utsättas för innehåll som exempelvis reproducerar traditionella könsroller kan påverka tittarens verklighetsuppfattning, vilket innebär att personer som konsumerar samma typ av innehåll löper en högre risk att internalisera dessa normer (Gerbner et al. 2002). När TV-innehåll som mest liknar människors vardagsverklighet kan kombinationen av exponering skapa en kraftfull "dubbeldos" av budskapet som TV:n visar (Gerbner et al. 1980: 15). Detta kan även styrkas med Hermann et al., (2022), artikel som genomfört en metaanalys av 64 studier. Analysen visar att TV-tittande fortfarande påverkar våra attityder kring könsroller, trots att medvetenheten om kvinnors "traditionella" roller har ökat. Studien kan visa att exponering spelar en stor roll i att forma könsroller inom den privata sfären.

I första anblick framställs programmet som jämställt och lättsamt, då deltagarna är jämnt fördelade mellan män och kvinnor. Trots det har vår studie genom den valda metoden, analysen och resultaten visat hur programmet reproducerar stereotypa könsroller, både genom humorns funktion och urvalet av deltagare. Vår undersökning indikerar att de humoristiska kommentarer

som programledaren framför, ofta förstärker traditionella föreställningar om kön och könsrelaterade egenskaper. Kommentarererna, som i många fall verkar vara skämtsamma, bär på underliggande normer kopplade till aktiviteter och yrken som associeras med specifika könsroller. Denna användning av humor som ett redskap för att förmedla och förstärka normer kring könsidentitet och könsbeteende gör att programmet, trots den synliga könsbalansen, bidrar till att upprätthålla och reproducera traditionella könsnormer. Detta kan potentiellt påverka både deltagarnas och tittarnas förståelse av vad som anses vara "normalt" för en kvinna eller man.

9.1.1 Vidare forskning

En möjlig inriktning för vidare forskning är en jämförande studie av hur könsstereotyper reproduceras i den första säsongen från 2008 jämfört med nyare säsonger. Detta skulle kunna belysa om förändringar i programmets framställning av könsroller speglar någorlunda skiftningar i samhällets syn på könsnormer. I vår egen studie kontaktade vi TV4 för att få tillgång till äldre säsonger men fick avslag. Om dessa säsonger hade varit tillgängliga, hade det också varit värdefullt att göra en jämförande studie hur den tidigare kvinnliga programledaren, Pia Johansson (TV4, 2020), använde humorn i relation till könsroller.

Skiljer sig humorns användning beroende på programledarens kön, och hur påverkar sådana skillnader framställningen av könsroller och publikens tolkning? Tidigare forskning (Gerbner et al., 2002) antyder att upprepad exponering för mediala framställningar formar våra sociala föreställningar och normer. En jämförande studie skulle därför kunna ge en djupare förståelse för hur könstillhörighet hos en offentlig person påverkar deras sätt att kommunicera och hur detta i sin tur formar publikens uppfattning om könsroller.

Avslutningsvis ger vår studie en inblick i hur könsroller och humor samverkar i ett vardagligt tv-program som *Halv Åtta hos mig*, och öppnar dörrar för framtida forskning som kan fördjupa förståelsen av deras roll i att forma våra sociala föreställningar kring kön.

9.2 Diskussion av Amanda Granberg

Resultatet i vår studie visar att *Halv åtta hos mig*, genom sitt sätt att representera deltagare och använda humor, har i stor utsträckning reproducerat traditionella könsroller och stereotyper. Männerna representeras som självständiga, auktoritära och starka, vilket ligger i linje med de traditionella ideal säger om maskulinitet och hur män "bör" vara (Connell, 2008). Kvinnorna framställs som omsorgsfulla och ofta kopplade till estetiska och relationsmässiga intressen, vilket förstärker stereotypen av kvinnan som "den andra" i relation till männen (Hall, 1997).

Programmet använder sig av Morgan Alling som kommentator under säsongens gång. Han är där för att skapa lättsamma samtal och inflika med humoristiska kommentarer. Humorns roll är central i detta sammanhang, där skämt och lättsamma kommentarer används för att förstärka och legitimeras dessa könsroller som representeras i programmet. Humor som riktas mot kvinnor tenderar ofta att fokusera på teman som mode, relationer och utseende, medan mäns intressen vanligtvis framställs som kraftfulla, allvarliga och tekniska. Detta kan förstås i ljuset av att mannen i vår studie framstår som det subjektiva könet, medan kvinnan representerar "den andre" (Hall, 1997). Morgan Allings användning av humor relaterat till kön kan därför ses som en återspeglning av dessa stereotyper. Inkongruensteorin och överlägsenhetsteorin kan också förklara detta fenomen. Den förstnämnda betonar humor som uppstår ur det oväntade och avvikande, medan överlägsenhetsteorin belyser hur humor ibland används för att förminska och etablera dominans (Martin, 2006, s. 64). Ett tydligt exempel på könsskillnader i representation framkommer i avsnitt 2, där Sofia visar upp sina rocktröjor och uttrycker sitt intresse för musik. Hennes engagemang ifrågasätts dock av programledaren Morgan, som ber henne sjunga en låt för att demonstrera sin dedikation. Detta står i skarp kontrast till framställningen av Daniel i avsnitt 13 och Arduino i avsnitt 8, där de visas spela sina instrument och får sitt musikintresse förstärkt genom kommentarer som beskriver deras stil som "hård och otäck." Dessa skildringar speglar hur mäns intressen framställs som autentiska och kraftfulla, medan kvinnors intressen ifrågasätts eller förlöjligas. Genom de humoristiska kommentarerna förstärks och reproduceras könsstereotyper, där män associeras med seriositet och kvinnor med ytliga attribut.

Utöver detta exempel framkommer det att kvinnor i majoriteten av de fem analyserade avsnitten ofta visas i samband med klädval eller mode. I flera scener framställs de när de provar kläder eller visar upp sina garderober, ofta på uppmaning av Morgan. Denna typ av representation förstärker stereotypa framställningar av kvinnor som "typiskt kvinnliga" vilket även visas i Loriés (2011) forskning är vanligt. *Halv åtta hos mig* reproducerar könsnormer genom sina framställningar, och de humoristiska kommentarerna fungerar som ett verktyg för att legitimera dessa roller och förväntningar. Vår analys av programmets framställning visar på en tydlig kontinuitet med tidigare forskning om hur könsroller gestaltas i TV.

En betydelsefull aspekt är hur representationer i media påverkar publikens föreställningar och attityder. Cultivation Theory belyser hur långvarig och upprepad exponering för medier kan forma tittarnas uppfattning om verkligheten (Gerbner et al. 2002). I detta sammanhang blir program som *Halv åtta hos mig*, med sin popularitet och långa närvaro i svensk television, särskilt intressant. Genom sina trogna tittarsiffror och många säsonger har programmet potential att ha en betydande inverkan på hur könsroller uppfattas av publiken. När traditionella könsstereotyper ständigt förstärks i programmets narrativ och humor riskerar detta att normalisera dessa roller och förstärka föreställningar om vad som anses "normalt" för män respektive kvinnor. TV-tittande fungerar därmed inte bara som underhållning, utan som ett medium där attityder och normer kring könsroller formas och förstärks. Som Hermann et al. (2022) framhåller, spelar medier en central roll i att konstruera och upprätthålla föreställningar om kön och påverkar därmed publikens attityder. *Halv åtta hos mig* blir ett exempel på hur populärkultur kan bidra till att upprätthålla existerande normer snarare än att utmana dem, vilket understryker vikten av att analysera dessa representationer ur ett kritiskt perspektiv.

En annan viktig diskussion rör TV4:s roll som producent och deras makt att forma narrativ och representation. Som ansvarig för programmets innehåll, struktur och val av deltagare och programledare har TV4 en avgörande roll i hur könsroller framställs. Med Morgan Alling som programledare, där hans humor och jargong tydligt bidrar till att förstärka stereotypa könsroller, blir det intressant hur programmet hade sett ut med en kvinnlig programledare. En kvinnlig programledare skulle sannolikt ha påverkat både humorn och deltagarnas framställning. Hade

exempelvis stereotypa könsroller kunnat utmanas mer, eller hade en kvinnlig programledare snarare riskerat att förstärka andra typer av stereotyper? En annan central aspekt är hur deltagarnas representation styrs av produktionsval. TV4:s produktionsbeslut, såsom vad som visas, spelar en stor roll i hur könsroller framställs. Dessa val förstärker indirekt skillnaden mellan vad som anses "viktigt" och "meningsfullt" för män respektive kvinnor. *Halv åtta hos mig* är en del av ett större medielandskap där television inte bara återspeglar samhället utan också aktivt deltar i att forma det.

9.2.1 Vidare forskning

En intressant riktning för vidare forskning vore att undersöka skillnaderna mellan den första och den senaste säsongen av *Halv åtta hos mig*. En sådan studie skulle kunna bidra till en djupare förståelse av hur representationen av kön och de tillhörande stereotyperna har utvecklats över tid. Genom att analysera dessa säsonger i relation till varandra kan forskningen belysa huruvida programmet har förändrats i takt med samhällets ökade medvetenhet kring genusfrågor eller om könsstereotyperna har förblivit konstanta trots denna utveckling. Eftersom tidsintervallet mellan programmets första och senaste säsong är betydande, skulle det också vara möjligt att koppla resultaten till samhällsliga förändringar inom genusvetenskap och kulturella normer.

En annan möjlig utveckling av studien hade varit att tillämpa fler metoder för att erhålla ett mer omfattande och konkret resultat, vilket skulle kunna ge en djupare förståelse av de mönster som identifierats. Exempelvis hade en kvantitativ metod kunnat användas för att analysera frekvensen av specifika uttryck eller termer i programmets dialog. Ett sådant tillvägagångssätt hade kunnat ge empiriska belegg för hur ofta exempelvis Morgan använder termer som "mamma" när han refererar till kvinnliga deltagare och "pappa" i samband med manliga deltagare. Detta hade gett exakta data som hade bidragit till att styrka eller nyansera de kvalitativa resultaten som framkommit i vår nuvarande studie.

Avslutningsvis visar vår studie att *Halv åtta hos mig* genom sin humor och könsrepresentation reproducerar traditionella könsroller, där kvinnor framställs som estetiska och omsorgsfulla medan män framställs som starka och auktoritära. Detta riskerar att normalisera stereotypa föreställningar

om kön, och hur de “bör” vara. För att motverka sådana mönster krävs både kritisk granskning och medvetna produktionsval som bidrar till mer nyanserade könsrepresentationer. Program som *Halv åtta hos mig* är inte bara underhållning utan ett viktigt medium där samhällsnormer skapas och förstärks.

Referenslista

Abrams, M. H. & Harpham, Geoffrey Galt (2012). *A glossary of literary terms*. 10. ed. Boston: Thomson, Wadsworth, s. 353.

Andersson, C. (2020) *Pia Johansson blir den nya rösten i Halv åtta hos mig*.
<https://www.tv4.se/artikel/5281fe58c45948c934000002/pia-johansson-blir-den-nya-rosten-i-halv-atta-hos-mig> [29 november 2024].

Avsnitt 1 - Söderköping - måndag [Säsong 25, avsnitt 1] (28/08/23) Anna Dahnsjö (Producent)
Halv åtta hos mig. TV4: ITV studios

Avsnitt 2 - Söderköping - Tisdag [Säsong 25, avsnitt 2] (29/08/23) Anna Dahnsjö (Producent)
Halv åtta hos mig. TV4: ITV studios

Avsnitt 3 - Söderköping - onsdag [Säsong 25, avsnitt 3] (30/08/23) Anna Dahnsjö (Producent)
Halv åtta hos mig. TV4: ITV studios

Avsnitt 5 - Falkenberg - måndag [Säsong 25, avsnitt 5] (04/09/23) Anna Dahnsjö (Producent)
Halv åtta hos mig. TV4: ITV studios

Avsnitt 8 - Falkenberg - torsdag [Säsong 25, avsnitt 8] (07/09/23) Anna Dahnsjö (Producent) *Halv åtta hos mig*. TV4: ITV studios

Avsnitt 12 - Stockholm - torsdag [Säsong 25, avsnitt 12] (14/09/23) Anna Dahnsjö (Producent)
Halv åtta hos mig. TV4: ITV studios

Avsnitt 13 - Karlskoga- måndag [Säsong 25, avsnitt 13] (18/08/23) Anna Dahnsjö (Producent)
Halv åtta hos mig. TV4: ITV studios

Avsnitt 14 - Karlskoga - tisdag [Säsong 25, avsnitt 14] (19/09/23) Anna Dahnsjö (Producent) *Halv åtta hos mig*. TV4: ITV studios

Avsnitt 18 - Stockholm - tisdag [Säsong 25, avsnitt 18] (26/09/23) Anna Dahnsjö (Producent)
Halv åtta hos mig. TV4: ITV studios

Avsnitt 19 - Stockholm - onsdag [Säsong 25, avsnitt 19] (27/09/23) Anna Dahnsjö (Producent)
Halv åtta hos mig. TV4: ITV studios

Barthes, Roland (1970). *Mythologies*. Paris: Seuil s. 211.

Beauvoir, Simone de (1995). *Det andra könet*. Ny pocketutg. Stockholm: PAN/Norstedt, s. 12–15, 28.

Bengtsson, Stina (2017). *Medielandskap och mediekultur: en introduktion till medie- och kommunikationsvetenskap*. 1. uppl. Stockholm: Liber, s. 141.

Berger, Arthur Asa (1999). *Kulturstudier: nyckelbegrepp för nybörjare*. Lund: Studentlitteratur, s. 79, 80.

Bergström, G. & Boréus, K. (2018). Texter i studier av makt och andra samhällsfenomen. I Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.) (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde [omarbetade och aktualiserade] upplagan Lund: Studentlitteratur, s. 17–45.

Boréus, K. & Kohl, S. (2018). Innehållsanalys. I Boréus, Kristina & Bergström, Göran (red.) (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Fjärde [omarbetade och aktualiserade] upplagan Lund: Studentlitteratur, s. 49–89.

Buijzen, M. and Valkenburg, P.M. (2004). 'Developing a Typology of Humor in Audiovisual Media', *Media Psychology*, 6(2), s. 147–167. doi:10.1207/s1532785xmep0602_2.

Butler, J. (2006[1999]). *Gender trouble: feminism and the subversion of identity*. ([1. uppl.]). New York: Routledge, s. 185–190.

Chandler, D. (2002). *Semiotics: the basics*. London: Routledge, s. 15, 135, 213.

Chandler, D. (2021). 'Denotation, Connotation and Myth' i *Semiotics for beginners*. <http://visual-memory.co.uk/daniel/Documents/S4B/>.

Chovanec, J. (2017). 'Interactional humour and spontaneity in TV documentaries', *Lingua*, 197, s. 34–49. doi:10.1016/j.lingua.2017.04.007.

Close, DI (u.å). <https://www.close.se/forelasare/morgan-alling/> [8/11/24].

Connell, R. (2008). *Maskuliniteter*. Andra upplagan. Göteborg: Daidalos, s. 29, 115–119.

- Elasmar, M. G. (2018). Media Effects. I Napoli, Philip M. (red.), *Mediated Communication*. Berlin: De Gruyter, s. 37–39.
- Fagerström, L. & Nilson, M. (2008). *Genus, medier och masskultur*. Malmö: Gleerup, s. 7.
- Fiske, J. (1997). *Kommunikationsteorier: en introduktion*. Ny, rev. uppl. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Godmorgon världen (2022). Därför är matprogram på TV en omättlig trend. (*Godmorgon världen*). Sveriges Radio, P1, 20 mars.
- Hall, S. (red.) (1997). *Representation: cultural representations and signifying practices*. London: Sage, s. 257–261.
- Hermann, E., Morgan, M. and Shanahan, J. (2022). ‘Social change, cultural resistance: A meta-analysis of the influence of television viewing on gender role attitudes’, *Communication Monographs*, 89(3), s. 396–418. doi:10.1080/03637751.2021.2018475.
- Hirdman, Y. (1988). *Genussystemet* [Elektronisk resurs] teoretiska funderingar kring kvinnors sociala underordning. Uppsala: Maktutredningen, s. 51–55.
- ITV STUDIOS SWEDEN (2024). Våra program.
<https://www.itvstudiossweden.com/our-programmes/> [01/12/24].
- Kim, K. and Lowry, D.T. (2005). ‘Television commercials as a lagging social indicator: Gender role stereotypes in Korean television advertising’, *Sex Roles: A Journal of Research*, 53(11–12), s. 901–910. doi:10.1007/s11199-005-8307-1.
- Kleberg, M. (2006). *Genusperspektiv på medie- och kommunikationsvetenskap*. Stockholm: Höskoleverket i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning, s. 7.
- Lindgren, S. (2009). *Populärkultur: teorier, metoder och analyser*. 2., [rev.] uppl. Stockholm: Liber, s. 91–92.
- Lindstedt, I. (2017). *Forskningens hantverk*. Upplaga 1. Lund: Studentlitteratur, s. 113–117, 175, 216.

Little, H. (2023). 'Stereotypes, gender, and humor in representations of coders in *Silicon Valley*'. *Science as Culture*, 32(2), s. 315–321. doi:10.1080/09505431.2023.2189094.

Lorié, A.F. (2011). 'Forbidden fruit or conventional apple pie? a look at *Sex and the City*'s reversal of the female gender', *Media, Culture and Society*, 33(1), s. 35–51.
doi:10.1177/0163443710385499.

Martin, R.A. (2006). *The Psychology of Humor: An Integrative Approach*. Elsevier.
doi:10.1016/B978-0-12-372564-6.X5017-5.

Martinez, V.R., Narayanan, S. and Somandepalli, K. (2022). 'Boys don't cry (or kiss or dance): A computational linguistic lens into gendered actions in film', *PLoS ONE*, 17(12 December).
doi:10.1371/journal.pone.0278604.

Matwick, Keri and Matwick, Kelsi (2017). 'Self-deprecatory humor on TV cooking shows', *Language and Communication*, 56, s. 33–41. doi:10.1016/j.langcom.2017.04.005.

NIKK (2024). Jämställdhetsindex sätter press på EU:s regeringar.
<https://nikk.no/jamstalldhetsindex-satter-press-pa-eus-regeringar/> [12/11/24].

TV4 (2024). *Halv åtta hos mig söker deltagare!*.
<https://www.tv4.se/artikel/44juEWeSArDtsr9dsGI7/halv-atta-hos-mig-soeker-deltagare>
[01/12/24].

TV4 (u.å). *Att samlas kring*.
<https://jobb.tv4.se/pages/arbetsplats-och-kultur> [24/11/24].

TV4 (2020) *Morgan Alling ny röst i Halv åtta hos mig*.
<https://www.tv4.se/artikel/5b684849cf4a37269c00a7e3/morgan-alling-ny-rost-i-halv-atta-hos-mig>
[27/11/24].

Wikipedia (2024). *Halv åtta hos mig: England*.
https://sv.wikipedia.org/wiki/Halv_%C3%A5tta_hos_mig:_England[01/12/24].